

۱ بیت زیر به در چاه افتادن چه کسی تلمیح دارد؟
«ای پریشان گوی مسکین، پرده دیگر کن

- ۱ یوسف (ع) ۲ بیژن ۳ رستم ۴ اسفندیار

آزمونهای گزینه ۲- انسانی

۲ کدام آرایه در حوزه بدیع لفظی بررسی نمی‌شود؟

- ۱ سجع ۲ جناس ۳ ترصیع ۴ اغراق

سوالات و مطالب تالیفی- سال تحصیلی ۹۷-۹۸ - دوازدهم

۳ کدام آرایه در حوزه بدیع معنوی بررسی نمی‌شود؟

- ۱ ترصیع ۲ اغراق ۳ تضاد ۴ ایهام

سوالات و مطالب تالیفی- سال تحصیلی ۹۷-۹۸ - دوازدهم

۴ گزینه نادرست را انتخاب کنید.

۱ بدیع در ادب فارسی به مجموعه آرایه‌هایی گفته می‌شود که بر زیبایی لفظی و معنایی سخن می‌افزاید.

۲ زیبایی‌آفرینی مراعات‌نظیر در تعامل و هم‌نشینی واژه‌ها است.

۳ مراعات‌نظیر آوردن واژه‌هایی است که در سخن با یکدیگر ارتباط لفظی داشته باشند.

۴ در تضمین شعر و نوشتن دیگران آوردن نام شاعر یا نویسنده الزامی است مگر این‌که به دلیل شهرت بی‌نیاز از ذکر نام باشد.

سوالات و مطالب تالیفی- سال تحصیلی ۹۷-۹۸ - دوازدهم

۵ در کدام بیت آرایه‌ی مراعات‌نظیر وجود ندارد؟

۱ بیستون کندن فرهاد نه کاری است شگفت / شور شیرین به سر هر که فتد کوه‌کن است

۲ ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند / تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری

۳ سر من مست جمالت، دل من رام خیالت / گهر دیده نثار کف دریای تو دارد

۴ مجنون که به دیوانه‌گری شهره شهر است / در دشت جنون همسفر عاقل ما بود

سوالات و مطالب تالیفی- سال تحصیلی ۹۷-۹۸ - دوازدهم

۶ در همه گزینه‌ها آرایه تضمین دیده می‌شود مگر گزینه‌ی

۱ خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی

۲ چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت / شیوه جنات تجری تحتها الانهار داشت

۳ حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی / من از آن روز که در بند توام آزادم

۴ ای رفته و باز آمده بلْ هُم گشته / نامت ز میان نام‌ها گم گشته

سوالات و مطالب تالیفی- سال تحصیلی ۹۷-۹۸ - دوازدهم

در کدامیک از ابیات زیر آرایه مراعات نظیر دیده می‌شود؟

- ۱ مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو / یادم از کشته خویش آمد و هنگام درو
- ۲ گلستان کند آتشی بر خلیل / گروهی بر آتش برد ز آب نیل
- ۳ پرویز به هر خوانی زرین تره آوردی / زرین تره کو بر خوان؟ رو کم ترکوا بر خوان
- ۴ خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی

سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۹۸-۹۷-دوازدهم

در کدامیک از ابیات زیر آرایه تضمین دیده می‌شود؟

- ۱ ای رفته و باز آمده بل هم گشته / نامت ز میان نام‌ها گم گشته
- ۲ پرویز به هر خوانی زرین تره آوردی / زرین تره کو بر خوان؟ رو کم ترکوا بر خوان
- ۳ مکن گریه بر گور مقتول دوست / قل الحمد لله که مقبول اوست
- ۴ دامن خاک شد ز بسد (= مرجان) و لعل / تاج فرعون و گنج دقیانوس

سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۹۸-۹۷-دوازدهم

لازمه دریافت معنی تلمیح و زیبایی آن در چیست؟

- ۱ آگاهی و آشنایی شنونده با اصل داستان، حدیث، شعر و آیه
- ۲ تأمل و هوش مخاطب در دریافت تلمیح
- ۳ تناسب و هماهنگی مورد تلمیح شده با شعر
- ۴ تعامل و هم‌نشینی واژه‌ها در شعر

سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۹۸-۹۷-دوازدهم

همه موارد زیر در مورد مراعات نظیر درست است به‌جز گزینه

- ۱ در لغت به معنای تناسب و هماهنگی است.
- ۲ اجزایی از یک کل معنایی نیست.
- ۳ واژه‌هایی است در سخن که با یکدیگر ارتباط معنایی دارند.
- ۴ زیبایی مراعات نظیر در تعامل و هم‌نشینی واژه‌ها است.

سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۹۸-۹۷-دوازدهم

همه گزینه‌ها در مورد تلمیح صدق می‌کند به‌جز گزینه

- ۱ ایجاز از ویژگی اصلی تلمیح است.
- ۲ دریافت معنی و زیبایی تلمیح بستگی به هوش و تأمل مخاطب دارد.
- ۳ تلمیح اشاره به داستان، آیه، حدیث و ضرب‌المثل در شعر یا کلام است.
- ۴ در لغت به معنای اشاره کردن به گوشه چشم است.

سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۹۸-۹۷-دوازدهم

تفاوت تلمیح و تضمین در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- ۱ تلمیح آوردن آیه، حدیث و سخن دگجری در شعر و کلام است و تضمین اشاره به آیه و حدیث و ضرب‌المثل در شعر است.
- ۲ تفاوت تلمیح و تضمین بستگی به تشخیص مخاطب از شعر دارد.
- ۳ تلمیح اشاره به داستان، آیه، حدیث و ضرب‌المثل و تضمین آوردن آیه، حدیث، مصراع، بیت، اصل نوشته و سخن دیگری در شعر و کلام است.
- ۴ تضمین اشاره جزئی به آیه و حدیث و تلمیح اشاره کلی دارد.

سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۹۸-۹۷-دوازدهم

در کدام گروه از ابیات زیر آرایه مراعات‌نظیر وجود دارد؟

الف) مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو / یادم از کشته خویش آمد و هنگام درو
 ب) صفای صفوت رویت صفات گلستان دارد / هوای جنت کویت حیات جاودان دارد
 پ) ای چرخ از آن ستاره رعنا چه خواستی؟ / وی باد از آن شکوفه زیبا چه خواستی
 ت) شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل / کجا دانند حال ما سبکباران ساحل‌ها
 ث) سعدی مگر از خرمن اقبال بزرگان / یک خوشه ببخشند که ما تخم نکشیم

- ۱ الف - ت - ث ۲ الف - ب - پ ۳ پ - ت - ث ۴ الف - ت - ب

سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۹۸-۹۷-دوازدهم

کدام‌یک از موارد زیر در مورد مراعات‌نظیر درست است؟

- ۱ آوردن واژه‌هایی در سخن است که با هم‌دیگر ارتباط لفظی دارند.
- ۲ زیبایی مراعات‌نظیر به دلیل آوردن واژه‌های دور از ذهن در شعر است.
- ۳ اجزایی از یک کل لفظی و معنایی است.
- ۴ در لغت به معنای رعایت تناسب‌ها و هماهنگی‌ها است.

سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۹۸-۹۷-دوازدهم

گزینه درست را انتخاب کنید.

- ۱ آرایه‌هایی که در حوزه بدیع لفظی بررسی می‌شوند با تغییرات آوایی و موسیقایی شعر سروکار دارند.
- ۲ اطناب از ویژگی تلمیح است.
- ۳ در تضمین شعر و نوشته دیگران اشاره به نام شاعر لازم نیست حتی اگر شاعر ناشناخته باشد.
- ۴ برای دریافت معنی و زیبایی تلمیح نیازی به آگاهی و آشنایی با داستان و آیه و حدیث نیست.

سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۹۸-۹۷-دوازدهم

در کدام‌یک از ابیات زیر آرایه تلمیح به کار نیرفته است؟

- ۱ عشق با دشوار ورزیدن خوش است / چون خلیل از شعله گل چیدن خوش است
- ۲ ای دل ار سیل فنا بنیاد هستی برکند / چون تو را نوح است کشتیبان ز طوفان غم مخور
- ۳ چون در این میدان نداری دست و پایی هم‌چو گوی / اختیار سر به زلف هم‌چو چوگانش گذار
- ۴ بوی پیراهن گم گشته خود می‌شنوم / گر بگویم همه گویند ضلالی است قدیم

سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۹۸-۹۷-دوازدهم

در بیت «هر گل و برگی که هست یاد خدا می‌کند / بلبل و قمری چه خواند؟ معرفت کردگار» چه آرایه‌هایی وجود دارد؟

- ۱ تلمیح - تضمین ۲ تلمیح - مراعات‌نظیر ۳ مراعات‌نظیر - تضمین ۴ مراعات‌نظیر

سوالات و مطالب تالیفی - سال تحصیلی ۹۷-۹۸ - دوازدهم

گزینه مناسب را انتخاب کنید.

«تلمیح به معنای اشاره است و آیه، حدیث، داستان و باور عمومی را شامل می‌شود و تضمین اشاره به هریک از این موارد است.

- ۱ مستقیم - نامستقیم ۲ نامستقیم - مستقیم ۳ نامستقیم - کلی ۴ مستقیم - جزئی

سوالات و مطالب تالیفی - سال تحصیلی ۹۷-۹۸ - دوازدهم

بیت زیر دربردارنده چه آرایه‌هایی است؟

شیدا شده‌ام همی چرا ننهی / زنجیر دو زلف بر من شیدا

- ۱ تضمین - تلمیح ۲ مراعات‌نظیر ۳ مراعات‌نظیر - تلمیح ۴ تلمیح

سوالات و مطالب تالیفی - سال تحصیلی ۹۷-۹۸ - دوازدهم

همه گزینه‌ها دارای آرایه مراعات‌نظیر و تلمیح هستند جز گزینه

۱ پدرم روضه رضوان به دو گندم بفروخت / من چرا ملک جهان را به جوی نفروشم

۲ هر گل و برگی که هست یاد خدا می‌کند / بلبل و قمری چه خواند؟ معرفت کردگار

۳ شیدا شده‌ام همی چرا ننهی / زنجیر دو زلف بر من شیدا

۴ شاه ترکان سخن مدعیان می‌شنود / شرمی از مظلوم خون سیاوشش باد

سوالات و مطالب تالیفی - سال تحصیلی ۹۷-۹۸ - دوازدهم

کدام‌یک از موارد زیر از اهداف شاعر برای تضمین نیست؟

- ۱ اعتبار بخشیدن به سخن ۲ خلاصه کردن مفاهیم طولانی
۳ اثبات ادعا ۴ اظهار آگاهی خود از موضوعات مختلف

سوالات و مطالب تالیفی - سال تحصیلی ۹۷-۹۸ - دوازدهم

از میان ابیات زیر کدام بیت دارای تضمین آشکار است؟

۱ نه او مرده است که من زنده‌ام هنوز / او زنده است در غم و شعر و خیال من
آن شیرزن بمیرد؟ او شهریار زاد / هرگز نمیرد آن‌که دلش زنده شد به عشق

۲ چه زخم چو نای هر دم ز نوای شوق او دم / که لسان غیب خوش‌تر بنوازد این نوا را
همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی / به پیام آشنایی بنوازد آشنا را

۳ حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی / من از آن روز که در بند توام آزادم

۴ مه من نقاب بگشا ز جمال کبریایی / که بتان فرو گذارند اساس خودنمایی
شده انتظارم از حد، چه شود ز در آیی / ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی

سوالات و مطالب تالیفی - سال تحصیلی ۹۷-۹۸ - دوازدهم

۲۳ کدام گزینه فاقد «تلمیح» است؟

- ۱ خجالت با دماغ بید مجنون بر نمی‌آید / جهانی زحمت خم می‌کشد از دوش بی‌بارش
- ۲ طبعم چو آتش تر و هر دم خلیل‌وار / خوشبو گلی دگر دمد از آتش ترم
- ۳ رنگی به روی کار نیاری چو کوهکن / از خون خویش تا ندهی آب تیشه را
- ۴ سیرچشمانی که بوی آدمیت داشتند / قانع از جنت به آن رخسار گندم‌گون شدند

آزمونهای گزینه ۲ - دوازدهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

۲۴ ابیات کدام گزینه دارای «تلمیح» است؟

- الف) از داغ دل بسوخت چنان لاله زین عزا / کاتش ز داغ سینه به پیراهنش گرفت
- ب) وفا مجوی ز مصر وجود، هیهات است / که بوی پیراهن اینجا به پیرهن سازد
- ج) شکافت جبهه‌ی تابان میرینچه چنانک / معاینه همه دیدند انشقاق قمر
- د) گر بی تو در بهشت برندم، زرم ز آه / آتش در آن بهشت که گردد جهنمی

- ۱ الف - ب ۲ ب - د ۳ ج - د ۴ ب - ج

آزمونهای گزینه ۲ - دوازدهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

۲۵ کدام گزینه دارای «تضمین» است؟

- ۱ الا یا ایها الناصح مکن منعم ز میخانه / که من موسی و این ارض مقدس هست چون طورم
- ۲ شکیباییش مرغان را پر افشاند / خروس الصبر مفتاح الفرج خواند
- ۳ گفت و خوش گفت برو خرقه بسوزان حافظ / یا رب این قلب‌شناسی ز که آموخته بود
- ۴ بشنو نفسی دعای سعدی / گرچه همه عالمت دعاگوست

آزمونهای گزینه ۲ - دوازدهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

۲۶ کدام گزینه فاقد «مراعات نظیر» است؟

- ۱ مغنی چو زهره به رامشگری / صراحی درخشنده چون مشتری
- ۲ سه چیز از او گه توقیع یافتند سه چیز / دوات حشمت و کاغذ جمال و کلک خطر
- ۳ تا چون کرمش کمال گیرد / اندرز تو را به فال گیرد
- ۴ تیغ به روی فلک افراخته است / کاهکشان دست پسر ساخته است

آزمونهای گزینه ۲ - دوازدهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

۲۷ در کدام بیت تلمیح و مراعات نظیر و تشبیه هر سه وجود دارد؟

- ۱ فردای قیامت که حساب از همه خواهند / خونین کفنان هیچ حساب از تو نخواهند
- ۲ عنان مپیچ که گر می‌زنی به شمشیرم / سپر کنم سر و دستت ندارم از فتراک
- ۳ ای عروس هنر از بخت شکایت منما / حجله حسن بیارای که داماد آمد
- ۴ داستان یوسف گم‌گشته دانستم که چیست / یوسف دل پا در آن چاه زرخدان شد مرا

- دوازدهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

کدام عبارت اطلاعات نادرستی درباره‌ی علامه دهخدا به دست می‌دهد؟

- ۱ مجموعه‌ی نوشته‌های طنزآمیز سیاسی - اجتماعی او با عنوان «چرند و پرند» منتشر می‌شد.
- ۲ در استانبول روزنامه‌ی «سروش» را منتشر کرد.
- ۳ «امثال و حکم» وی مفصل‌ترین کتاب لغت زبان فارسی محسوب می‌شود.
- ۴ وی با روزنامه‌ی صوراسرافیل همکاری داشت.

سوالات گردآوری شده - سری (۲) - سال تحصیلی ۹۸-۹۹

۲۹ در کدام گزینه «آرایه‌ی تلمیح» به کار رفته است؟

- ۱ تو رئیسی و امیری دم و پند کس نگیری / صنما چه زودسیری که ز سیریات خرابم
- ۲ تو چو من اگر بجویی به شمار خاک‌یابی / چو تویی اگر بجویم به چراغ‌ها نیابم
- ۳ تو بگفتی‌ام که دل را ز جهانیان فروشو / دل خود چگونه شویم چو ببرد هجرت آیم
- ۴ تو نه آن شکرجویی که جواب من نیابی / مگر احمقم گرفتی که سکوت شد جوابم

سوالات گردآوری شده - سری (۲) - سال تحصیلی ۹۸-۹۹

۳۰ بیت زیر، فاقد کدام آرایه ادبی است؟

«دیدار دل‌فروزش در پایم ارغوان ریخت / گفتار جان‌فزایش در گوشم ارغنون زد»

- ۱ کنایه
- ۲ تشبیه
- ۳ مراعات‌نظیر
- ۴ جناس ناهمسان

-دوازدهم - سال تحصیلی ۹۸-۹۹

۳۱ آرایه‌ی درج‌شده در برابر کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ به دوزخ گر برنش در بهشت جاودان باشد / دل صد پاره‌ی هر کس کباب زندگی باشد: تضاد
- ۲ همان گنجی که داری پیچ و تاب مار از شوقش / نهان در زیر دیوار خراب زندگی باشد: تشبیه
- ۳ نسازد صیقل اقبال این آئینه را روشن / که ظلمت رزق اسکندر ز آب زندگی باشد: تلمیح
- ۴ ز شیرینی به تلخی صرف گردد باده‌ی روشن / همان بهتر که تلخی با شراب زندگی باشد: اشتقاق

سوالات گردآوری شده - سری (۲) - سال تحصیلی ۹۸-۹۹

۳۲ در کدام گزینه‌ی آرایه تلمیح یافت نمی‌شود؟

- ۱ می‌توان رفت به یک چشم پریدن تا مصر / بوی پیراهن اگر قافله سالار شود
- ۲ شکوه آصفی و اسب باد و منطق طیر / به باد رفت و از او خواجه هیچ طرف نیست
- ۳ کشتی شکستگانیم ای باد شرطه برخیز / باشد که باز ببینیم دیدار آشنا را
- ۴ آب حیوانش ز منقار بلاغت می‌چکد / زاغ کلک من «بنام ایزد» چه عالی مشرب است

-دوازدهم - سال تحصیلی ۹۹-۰۰

۳۳ در بیت «بیستون کندن فرهاد نه کاری است شگفت / شور شیرین به سر هر که فتد، کوهکن است» هر دو آرایه‌ی و وجود دارد.

- ۱ تلمیح - تضمین
- ۲ مراعات‌نظیر - لف و نشر
- ۳ مراعات‌نظیر - تضمین
- ۴ تلمیح - مراعات‌نظیر

سوالات امتحانات نهایی متوسطه - دوازدهم - شهریورماه ۱۴۰۰

در بیت زیر کدام آرایه‌ی ادبی وجود ندارد؟

«دل به امید صدایی که مگر در تو رسد / ناله‌ها کرد در این کوه که فرهاد نکرد»

۴ تلمیح

۳ جناس

۲ تشخیص

۱ واج‌آرایی

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

در سروده‌ی زیر، آرایه‌های کدام گزینه، تماماً دیده می‌شود؟

«هم‌چون آن پیمبر سپید موی پیر / لحظه‌ای که پور خویش را به قتلگاه می‌کشید / از دو سوی / این دو بانگ را به گوش می‌شنید / بانگ خاک سوی خویش / بانگ پاک سوی خویش»

۲ سجع، کنایه، ترصیع

۱ تلمیح، جناس، موازنه

۴ نغمه‌ی حروف، تناقض، تلمیح

۳ جناس، تضمین، ترصیع

دوازدهم—سال تحصیلی ۹۹_۰۰

آرایه‌های بیت زیر کدام است؟

«می‌زند بتخانه‌ی گلزار را بر یک‌دگر / کار ابراهیم آزر می‌کند فصل خزان»

۲ تشخیص، تضمین، تناسب

۱ مجاز، مراعات‌نظیر، استعاره

۴ تناسب، تشبیه، مجاز

۳ تشبیه، تلمیح، مراعات‌نظیر

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

کدام بیت دارای «تشبیه و تضمین» است؟

۱ تا ز در بسته نگردد ملول / نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ و فَتَحَ قَرِيبَ

۲ اخاف منك و أرجوا و استغیث و ادنو / که هم کمند بلایی و هم کلید نجاتی

۳ تو در کشتی فکن خود را مپای از بهر تسبیحی / که خود روح‌القدس گوید که بسم الله مَجْرَاهُ

۴ هرگز از بار حسد خسته نگردد پشت ما / کز قُلِّ اللَّهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ مومیایی یافتیم

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

ترتیب ابیات زیر براساس دارا بودن آرایه‌های «سجع، واج‌آرایی، واژه‌آرایی، تلمیح و تشبیه» کدام است؟

الف) مه و خورشید نظر شد که از او خاک چو زر شد / به گرم بحر گهر شد به روش باد صبا شد

ب) ما به‌جز بیداری شه‌مان نباشد آرزو / دل گر از این آرزو جوشد، مصاب است ای ملک

پ) ز مصرش بوی پیراهن شنیدی / چرا در چاه کنعانش ندیدی

ت) سر قدم کردیم و آخر سوی جیحون تاختیم / عالمی برهم زدیم و چست و بیرون تاختیم

ث) راه دل و دینم زد آن عارض گندمگون / نبود به جز این معنی میراث من از آدم

۱ الف، ب، ت، ث، پ ۲ الف، ت، ب، پ، ث ۳ ت، پ، ث، ب، الف ۴ ت، ب، پ، ث، الف

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

در کدام گزینه «آرایه‌ی تلمیح» به کار رفته است؟

۱ تو رئیسی و امیری دم و پند کس نگیری / صنما چه زودسیری که ز سیریات خرابم

۲ تو چو من اگر بجویی به شمار خاک یابی / چو تویی اگر بجویم به چراغ‌ها نیابم

۳ تو بگفتی‌ام که دل را ز جهانیان فروشو / دل خود چگونه شویم چو ببرد هجرت آبم

۴ تو نه آن شکرجویی که جواب من نیایی / مگر احمقم گرفتی که سکوت شد جوابم

سوالات گردآوری شده—سری (۲) سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

- ۱ حکایت از لب شیرین دهان سیم‌اندام / تفاوتی نکند گر دعاست یا دشنام
- ۲ ای برادر غم عشق آتش نمرود انگار / بر من این شعله چنان است که بر ابراهیم
- ۳ بوی پیراهن گم کرده‌ی خود می‌شنوم / گر بگویم همه گویند ضلالیست قدیم
- ۴ نگار من که به مکتب نرفت و خط ننوشت / به غمزه مسئله‌آموز صد مدرس شد

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

در کدام گزینه آرایه‌ی تضمین به کار رفته است؟

- ۱ هر کاین غزل بخواند داند که من چو سعدی / وقتی فقیه بودم و امروز رند و عامی
- ۲ سیف فرغانی از بهر تو هم‌چو سعدی / مشک دارد نتواند که کند پنهانش
- ۳ استاد سخن سعدی است پیش همه کس اما / دارد سخن حافظ طرز سخن خواجه
- ۴ در این ایام شد ختم سخن بر خامه‌ی صائب / مسلم بود اگر زین پیش بر سعدی شکرخایی

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

در چند بیت آرایه‌ی «تلمیح» وجود دارد؟

- الف) چو بدان لطیف خنده همه را بکرده بنده / ز دم تو مرده، زنده تو چنین شکر چرایی
 ب) پاک باید دل تن ار آلوده باشد باک نیست / زان‌که در ظلمات باید آب حیوان داشتن
 ج) ناقه سنگین می‌رود در هر قدم گویی ز شوق / روح مجنون چنگ در دامان محمل می‌زند
 د) چون جواب احمق آمد خامشی / این درازی در سخن چون می‌کشی
 هـ) یار بی‌پرده از در و دیوار / در تجلی است یا اولی‌الابصار

- ۱ پنج ۲ چهار ۳ سه ۴ دو

سوالات گردآوری شده—سری (۲) سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

در کدام بیت هر دو آرایه‌ی «تلمیح» و «تضمین» وجود دارد؟

- ۱ این غزل آن غزل خواجه سنایی است که گفت / خنده گریند همی سوختگان در بر تو
- ۲ به فلک می‌رسد از روی چو خورشید تو نور / قل هو الله احد چشم بد از روی تو دور
- ۳ یعقوب کز هجر پسر چندین بلاش آمد به سر / قولش همی بد سر به سر الصبر مفتاح الفرج
- ۴ خاک کوی او شدم زیرا کنون / بوی جوی مولیان آید همی

سوالات گردآوری شده—سری (۲) سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

در کدام گزینه، آرایه‌ی «تلمیح» به کار نیرفته است؟

- ۱ می‌تواند تا شدن فرمانروا، جان عزیز / هم‌چو ماه مصر در چاه وطن باشد چرا؟
- ۲ در پنجه‌ی تصرف اغیار، زلف تو / در دست دیو مانده گرفتار، خاتمی است
- ۳ این مطرب از کجاست که ساز عراق ساخت / و آهنگ بازگشت به راه حجاز کرد
- ۴ بر اجتماع خلق مکن تکیه کز غرور / گوساله را خدای کند اجتماع خلق

سوالات گردآوری شده—سری (۲) سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

در همه‌ی گزینه‌ها آرایه‌ی «مراعات‌نظیر» وجود دارد، به‌جز

- ۱ بدان باره با اسب اندر شدند/ و زآن جا سوی شهر دیگر شدند
- ۲ سمند بلندت به قطع مراحل/ کند با کمیت فلک، هم‌عنانی
- ۳ ز چوگان او گوی شد ناپدید/ تو گفتی سپهرش همی برکشید
- ۴ چون موج، بی‌قراری ما را کنار نیست/ رحم است بر کسی که شود هم‌عنان ما

سوالات گردآوری شده-سری (۲)-سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

در همه‌ی گزینه‌ها آرایه‌ی «تضمین» به کار رفته است، به‌جز

- ۱ نیازی نیست با شعرم تخلّص، خواجه خود فرمود/ که چرخ این سگّه‌ی دولت به نام شهر یاران زد
- ۲ بی‌کلاهان روسیاه و باکلاهان روسپید/ باز در سر عقل باید؟ بی‌کلاهی عار نیست؟
- ۳ زهی ز چین جبین، آیه آیه سوره‌ی نور/ ز خال تازه کن داغ‌های لاله‌ی طور
- ۴ خو گرفتیم به گذر کردن زندانبانم/ من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید

سوالات گردآوری شده-سری (۲)-سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

در کدام گزینه، «آرایه‌ی تلمیح» به کار رفته است؟

- ۱ تو رئیسی و امیری دم و پند کس نگیری/ صنما چه زودسیری که ز سیری‌ات خرابم
- ۲ تو چو من اگر بجویی به شمار خاک یابی/ چو تویی اگر بجویم به چراغ‌ها نیابم
- ۳ تو بگفتی‌ام که دل را ز جهانیان فرو شو/ دل خود چگونه شویم چو ببرد هجرت آیم
- ۴ تو نه آن شکرجویی که جواب من نیایی/ مگر احمقم گرفتی که سکوت شد جوابم

سوالات گردآوری شده-سری (۲)-سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

در همه‌ی گزینه‌ها آرایه‌ی «تضمین» به کار رفته است، به‌جز

- ۱ به ساز این غزل آواز خواجه می‌شنوم/ بنال بلبل اگر با منت سر یاری است
- ۲ سوخت جان رومیان از آتش قیصر ولیکن/ خاک این ویرانه‌ها بویی از آن گنجینه دارد
- ۳ جواب آن غزل است این که خواجه حافظ گفت/ مرا به میکده بر در خم شراب انداز
- ۴ نوع خلیل حالتی، خضر کلیم‌قالتی/ احمد عرش‌هیبتی، عیسی روح‌منظری

سوالات گردآوری شده-سری (۲)-سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

با توجه به ابیات زیر در کدام گزینه، آرایه‌ها به درستی به کار رفته است؟

«چه زخم چو نای هر دم به نوای شوق او دم / که لسان غیب خوشتر بنوازد این نوا را»
«همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی / به پیام آشنایی بنوازد آشنا را»

- ۱ مراعات نظیر - تلمیح ۲ تلمیح - تشبیه ۳ تضمین - مراعات نظیر ۴ تلمیح - تضمین

سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱

در کدام گزینه، آرایه تضمین یا تلمیح دیده نمی‌شود؟

- ۱ عشق کو تا گرم سازد این دل رنجور را / در حریم سینه افروزد چراغ طور را
- ۲ به شهر عشق منم شهریار و چون حافظ / منم که شهره شهرم به عشق ورزیدن
- ۳ جزای نیک و بد خلق با خدای انداز / که دست ظلم نماند چنین که هست دراز
- ۴ جسم خاک از عشق بر افلاک شد / کوه در رقص آمد و چالاک شد

-دوازدهم-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

در همه ابیات زیر جز گزینه‌ی آرایه تلمیح دیده می‌شود.

- ۱ یا رب این آتش که بر جان من است / سرد کن زان سان که کردی بر خلیل
- ۲ گرش ببینی و دست از ترنج بشناسی / روا بود که ملازمت کنی زلیخا را
- ۳ بهر این فرمود رحمان ای پسر / کل یوم هو فی شان ای پسر
- ۴ آب حیوان یافتن بی‌رنج در ظلمات دل / زان همی نوشیدن و یاد سکندر داشتن

سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۹۷-۹۸-دوازدهم

در کدام‌یک از گزینه‌های زیر آرایه تلمیح دیده می‌شود؟

- ۱ مکن گریه بر گور مقتول دوست / قل الحمد لله که مقبول اوست
- ۲ ای رفته و باز آمده بل هم گشته / نامت ز میان نام‌ها گم گشته
- ۳ باغ بی‌برگی / روز و شب تنهاست / ساز او باران / سرودش باد
- ۴ آتش آن نیست که از شعله او خندد شمع / آتش آن است که در خرمن پروانه زدند

سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۹۷-۹۸-دوازدهم

در کدام بیت هم آرایه مراعات‌نظیر و هم آرایه تلمیح دیده می‌شود؟

- ۱ بیستون کندن فرهاد نه کاری است شگفت / شور شرین به سر هر که فتد کوه‌کن است
- ۲ ناقه سنگین می‌رود در هر قدم گویی ز شوق / روح مجنون چنگ در دامان محمل می‌زند
- ۳ آتش آن نیست که از شعله او خندد شمع / آتش آن است که در خرمن پروانه زدند
- ۴ شور شیرین تو را نازم که بعد از قرن‌ها / هر که لاف عشق زد نامی هم از فرهاد برد

سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۹۷-۹۸-دوازدهم

به ترتیب در چند بیت از ابیات زیر آرایه تضمین و تلمیح به کار رفته است؟

- الف) مکن گریه بر گور مقتول دوست / قل الحمد لله که مقبول اوست
 ب) زینهار از قرین بد زینهار / و قنا ربنا عذاب النار
 پ) بی‌گمان پای چپ‌هاشان جا پای خداست.
 ت) چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت / شیوه جنات تجری تحت‌الانهار داشت
 ث) گلستان کند آتشی بر خلیل / گروهی بر آتش برد ز آب نیل
 ج) پرویز به هر خوانی زرین تره آوردی / زرین تره کو بر خوان / رو کم ترکوا برخوان

- ۱ دو - چهار ۲ سه - سه ۳ چهار - دو ۴ پنج - یک

سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۹۷-۹۸-دوازدهم

در کدام گروه از ابیات زیر آرایه تضمین وجود دارد؟

الف) عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف که «ما عبدناک حق معرفتک.»
 ب) گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ / نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا
 پ) شور شیرین تو را نازم که بعد از قرن‌ها / هر که لاف عشق زد، نامی هم از فرهاد برد
 ت) گفت غالب اشعار او در این زمین به زبان پارسی است. اگر بگویی به فهم نزدیک‌تر باشد. کلم الناس علی قدر عقولهم
 ث) حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی / من از آن روز که در بند توام آزادم

- ۱) الف - ت - ث ۲) پ - ت - الف ۳) ث - پ - ب ۴) پ - الف - ب

سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۹۸-۹۷-دوازدهم

در کدام گروه از ابیات زیر آرایه تلمیح به کار رفته است؟

الف) ساقیا می ده که ما دردی کش میخانه‌ایم / با خرابات آشناییم از خرد بیگانه‌ایم
 ب) من از آن روز که در بند توام آزادم / پادشاهم که به دست تو اسیر افتادم
 پ) گر مرید راه عشقی فکر بدنامی مکن / شیخ صنعان خرقة رهن خانه خمار داشت
 ت) یوسف گم‌گشته باز آید به کنعان غم مخور / کلبه احزان شود روزی گلستان غم مخور
 ث) به لطف اگر بخرامد هزار دل ببرد / به قهر اگر بستیزد هزار تن بکشد
 ج) چه سود آب فرات آن‌گه که جان تشنه بیرون شد / چو مجنون بر کنار افتاد لیلی با میان آید

- ۱) ج - پ - ث ۲) پ - ت - ج ۳) پ - ج - ب ۴) ث - پ - ب

سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۹۸-۹۷-دوازدهم

همه‌ی گزینه‌ها به‌جز گزینه‌ی آرایه تضمین دارند.

- ۱) چه زخم چو نای هر دم ز نوای شوق او دم / که لسان غیب خوش‌تر بنوازد این نوا را
 همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی / به پیام آشنایی بنوازد آشنا را
 ۲) بهر این فرمود رحمان ای پسر / کل یوم هو فی شان ای پسر
 ۳) پدرم روضه رضوان به دو گندم بفروخت / من چرا ملک جهان را به جوی نفروشم
 ۴) چه خوش گفت فردوسی پاکزاد / که رحمت بر آن تربت پاک باد
 میازار موری که دانش کش است / که جان دارد و جان شیرین خوش است

سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۹۸-۹۷-دوازدهم

همه گزینه‌ها دارای آرایه تلمیح هستند جز گزینه‌ی

- ۱) درویشی را دیدم سر بر آستان کعبه نهاده همی نالید که یا غفور، یا رحیم تو دانی که از ظلوم جهول چه آید.
 ۲) چو گل گر خرده‌ای دارای خدا را صرف عشرت کن / که قارون را غلط‌ها داد سودای زراندوزی
 ۳) ترش بنشین و تیزی کن که ما را تلخ نماید / چه می‌گویی چنین شیرین که شوری در من افکندی
 ۴) ز حسرت لب شیرین هنوز می‌بینم / که لاله می‌دمد از خون دیده فرهاد

سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۹۸-۹۷-دوازدهم

در کدام گزینه آرایه‌ی «تضمین» در بیت‌ی به کار رفته است که وزن آن از «وزن واژه‌ها»ی ناهمگون و غیرتکراری ساخته شده است؟

- ۱ همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی / به پیام آشنایی بنوازد آشنا را
- ۲ ایوب با چندین بلا، کاندرا بلا شد مبتلا / پیوسته این بودش دعا: الصَّبْرُ مفتاحُ الفرج
- ۳ «صائب» جواب آن غزل است این‌که خواجه گفت / ای بی‌خبر بکوش که صاحب‌خبر شوی
- ۴ حرفی است این‌که خضر به آب بقا رسید / زین چرخ دل‌سیه، دم آبی ندید کس

سوالات گردآوری شده - سری (۲) - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

۶۰ در کدام بیت مراعات نظیر و تلمیح هر دو وجود دارد؟

- ۱ حافظ از باد خزان در چمن دهر مرنج / فکر معقول بفرما گل بی‌خار کجاست؟
- ۲ شعاع آفتابم من اگر در خانه‌ها گردم / عقیق و زر و یاقوتم ولادت ز آب و طین دارم
- ۳ گفت آن یار کزو گشت سر دار بلند / جُرمش این بود که اسرار هویدا می‌کرد
- ۴ بسی تیر و دی ماه و اردیبهشت / برآید که ما خاک باشیم و خشت

-دوازدهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

۶۱ آرایه‌های مقابل کدام بیت کاملاً درست است؟

- ۱ باغ مرا چه حاجت سرو و صنوبر است / شمشاد سایه پرور من از که کمتر است (مراعات نظیر - تشبیه)
- ۲ جوابی دهی شور شهری نشانی / حدیثی کنی کار خلقی گشایی (کنایه - مجاز)
- ۳ خرامان بشد سوی آب روان / چنان چون شده باز جوید روان (تکرار - تشبیه)
- ۴ جهان فانی و باقی فدای شاهد و ساقی / که سلطانی عالم را طفیل عشق می‌بینیم (جناس - تلمیح)

-دوازدهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

۶۲ کدام گزینه دارای آرایه‌ی «تضمین» است؟

- ۱ چون من مدیح تو گویم نیایدم حاجت / که در مدیح تو مدح دگر کنم تضمین
- ۲ ورد صاحب‌نظران فاتحه‌ی روی تو باد / قل هو الله احد حرز دو ابروی تو باد
- ۳ ور بود در فقر جان یک ذره چیز / حال کاد الفقر باشد کفر نیز
- ۴ سماع قول الست از خودم چنان بر بود / که باز می‌شناسم الست را ز بلی

آزمونهای گزینه ۲ - دوازدهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

۶۳ به ترتیب کدام ابیات «تضمین و تلمیح» دارد؟

- الف) پیراهنی ز گریه به تن کن دل عزیز / هم بویی از مشاهده سوی پدر، ببر
- ب) چنان سرمست از شرب طهورم / که می سر می‌زند فردا ز گورم
- ج) هجوم نیزه‌ها بود و قنوت مهربان تو / تو را در موج موج ربتا در آتنا دیدم
- د) چون خواجه تن تنها با سوز تو دمسازم / ای پادشه خوبان داد از غم تنهایی

۴ ج - الف

۳ د - الف

۲ ب - ج

۱ الف - د

آزمونهای گزینه ۲ - دوازدهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

۶۴ کدام گزینه فاقد «مراعات نظیر» است؟

- ۱ صحیفه نقش همی کرد بی دوات و قلم / بدیهه شعر همی گفت بی زبان و دهن
- ۲ چشمش به سان ابر دمامد به رعد و برق / آزش به سان بحر پیایی به جزر و مد
- ۳ خاک درگاه مذلت ز چه اکسیر کم است / کیمیا گو مس بی قدر مرا زر نکند
- ۴ دوست ساز است و عدوسوز همانا ز نخست / طینتش را ز بهشت و سقر آمیخته اند

آزمونهای گزینه ۲ - دوازدهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

۶۵ در چند بیت تلمیح به آیهی قرآن وجود دارد؟

- الف) آسمان چون رود نیل و اختران تابان از او / همچو چشم ماهیان در تیره شب، بر روی آب
ب) شر اندک، خوار مشمر زان که اصل فتنهها / کاندرا ایران است و در توران، ز خون ایرج است
ج) با دست نبی رقابتی داشت مگر / آن تیغ که بوسه زد به پیشانی تو
د) اما حبیب رنگ خدا داشت نامه اش / اما حبیب جوهرش «اَمَن یجیب» بود

- ۱ یک ۲ دو ۳ سه ۴ چهار

آزمونهای گزینه ۲ - دوازدهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

۶۶ در کدام گزینه هر دو آرایه‌ی «تلمیح و تضمین» وجود دارد؟

- ۱ شهادت می‌دهم معراج یعنی چشم‌های تو / شهادت می‌دهم چشمت یعنی سوره‌ی اسراء
- ۲ اگر شبیه کسی باشی شبیه نیمه‌شب قدری / شبیه آیه‌ی تطهیری، شبیه سوره‌ی اعطینا
- ۳ در بیان چشم مجنون از فراق روی یار / شیوه‌ی جناب تجری تحتها الانهار داشت
- ۴ من از صد بار اسماعیل و هاجر تشنه‌تر بودم / تو این زمزم‌ترین را از کدامین راه آوردی

آزمونهای گزینه ۲ - دوازدهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

۶۷ کدام گزینه «تلمیح و مراعات نظیر» دارد؟

- ۱ آرز دیو توست چندین چون رها جویی ز دیو / تو رها کن دیو را تا زو بباشی خود رها
- ۲ آخرا لامر چو کشتی به سلامت بگذشت / جستم از کشتی و آمد به لب کشتی‌گاه
- ۳ ز عدل شاه سر خود چو مار کوفته یافت / کسی که خانه‌ی موری به ظلم ویران کرد
- ۴ خوردیم بس که سیلی اخوان روزگار / نیلی شد آب چاه ز روی کبود ما

آزمونهای گزینه ۲ - دوازدهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

۶۸ موضوع تلمیح کدام دو گزینه مشترک است؟

- الف) آدمی نیست که نفریبدش از گندم خال / مار زیبا که بر آن روی بهشت آیین است
ب) به بوی پیراهن از دوست صلح نتوان کرد / کجا فریب دهد جلوه‌ی بهشت مرا
ج) فکر آب و نان برآورد از حضور دل مرا / از بهشت آواره آدم از فریب دانه شد
د) آخر ای رضوان مرا با قصر جنت کم فریب / عاشق دیدار او قانع بدین دیوار نیست

- ۱ الف - ج ۲ ب - د ۳ ب - ج ۴ الف - د

آزمونهای گزینه ۲ - دوازدهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

- ۱ زلف هندوصفتت لیلی و عقلم مجنون / لب جان بخش تو شیرین و دلم فرهاد است
- ۲ ندیدی شعله‌های آتش طور / تجلی کرده بر موسی دوباره
- ۳ طوفان رسید در غمت و انوری هنوز / قسمت سرای نوح به طوفان نمی‌رسد
- ۴ مور اگر در خانه‌ی خود انس دارد با غمش / خانه‌ی مور از ملک سلیمان خوش‌تر است

آزمونهای گزینه ۲ - دوازدهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

۷۰ کدام گزینه بیت‌ها را به‌ترتیب داشتن آرایه‌های «تلمیح، تضمین، مراعات نظیر» مرتب می‌کند؟

الف) پیرهن چاک برون آمده بودی امروز / تا دگر چشم که را بوی تو بینا می‌کرد
 ب) تیغ عریان تو را دید و ورق برگرداند / آن که دایم ز خدا عمر تمنا می‌کرد
 پ) داشت تا گوهر من در دل این دریا جای / ساحل از آب گهر جلوه دریا می‌کرد
 ت) صائب این آن غزل حافظ شیراز که گفت / دیگران هم بکنند آن چه مسیحا می‌کرد

- ۱ الف - ت - پ ۲ ت - الف - پ ۳ الف - ت - ب ۴ ب - پ - الف

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

۷۱ در کدام بیت شاعر علاوه بر «مراعات نظیر»، دو بار از آرایه «تشبیه» استفاده کرده است؟

- ۱ چو صفحه را به سر کلک آشنا سازم / کنم به سان دبیر بهار انشا را
- ۲ من چو بر اسب سخن‌رانی سوار آیم بود / هم رکابم فرخی و هم عنانم عنصری
- ۳ پایش از آن پویه درآمد ز دست / مهر دل و مهره پشتش شکست
- ۴ عمری کمان صبر همی‌داشتم به زه / آخر به تیر غمزه فکندی سپر مرا

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

۷۲ همه گزینه‌ها دارای تلمیح می‌باشند، به‌جز:

- ۱ بهشت کافر و زندان مؤمن / جهان است ای به دنیا گشته مفتون
- ۲ چه مبارک سحری بود و چه فرخنده شبی / آن شب قدر که این تازه براتم دادند
- ۳ من چون کنم که طور بد ناپسند من / گردد پسندنده خاطر مشکل‌پسند تو
- ۴ جلوه‌ای کرد رخت، دید ملک، عشق نداشت / عین آتش شد از این غیرت و بر آدم زد

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

۷۳ آرایه مقابل همه ابیات درست است، به‌جز:

- ۱ گر تو یوسف صفت از خانه به بازارآیی / در شهری همه بر آتش سودا فکنی (مجاز)
- ۲ گواه دعویم پیر مغان است / که مست از جرعه جام الستم (تلمیح)
- ۳ ای که ز آب زندگی لعل تو می‌دهد نشان / خیز و به دیده‌ام نشین آتش دل فروشان (تشبیه)
- ۴ از عکس دخت دامن آفاق گلستان / و ز یاد لب‌ت خاطر عشاق طربناک (موازنه)

-دوازدهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

وزن کدام بیت با «دریغ قافله عمر کانچنان رفتند / که گردشان به هوای دیار ما نرسد» یکسان است؟

- ۱ گریبان تو را از دست چون دادم ندانستم / که تا دامان محشر چاک خواهد شد گریبانم
- ۲ گرت کسی بپرستد ملامتش نکنم من / تو هم در آینه بنگر که خویشتن بیرستی
- ۳ درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد / نهان دشمنی بر کن که رنج بی‌شمار آرد
- ۴ ز مرغ صبح ندانم که سوسن آزاد / چه گوش کرد که با ده زبان خموش آمد

-دوازدهم-سال تحصیلی ۹۷-۹۸

معنای «مردن» در کدام بیت با دیگر ابیات متفاوت است؟

- ۱ به فرجامش ز خوردن دل بگیرد / به مستی آرزش اندر دل بمیرد
- ۲ شاهد که در میان نبود شمع گو بمیر / وز هست اگر چراغ نباشد منور است
- ۳ مگر یزدان شما را دست گیرد / ز ناگه آتش دشمن بمیرد
- ۴ آه و دردا که چراغ من تاریک بمرد / باورم کن که از این درد بتر کس را نی

سوالات گردآوری شده-سال تحصیلی ۹۷-۹۸

کدام عبارت درباره‌ی ادبیات دوره‌ی مشروطه نادرست است؟

- ۱ نمایش‌نامه‌نویسی در دوره‌ی ناصرالدین شاه با رفت‌وآمد ایرانیان به اروپا، رواج یافت.
- ۲ تنها اثر قابل توجه در محدوده‌ی تحقیقات ادبی و تاریخی، اثر ناظم‌الاسلام کرمانی است که موضوع آن تاریخ باستان است.
- ۳ ترجمه‌ی آثار اروپایی در ایران با تأسیس چاپخانه در زمان فتحعلی‌شاه آغاز شد.
- ۴ داستان‌نویسی به شیوه‌ی جدید (رمان‌نویسی) در ادبیات کلاسیک فارسی سابقه ندارد و این نوع ادبی، محصول یک قرن گذشته است.

سوالات گردآوری شده-سری (۲)-سال تحصیلی ۹۸-۹۹

اگر ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «مراعات نظیر - تشخیص - تکرار - تشبیه» مرتب کنیم، گزینه‌ی درست کدام است؟

- الف) آزاده‌ام، مرا سر و برگ لباس نیست / از مغز خود گرانی دستار می‌کشم
 ب) صائب به هیچ دل نبود دیدنم گران / بار کسی نمی‌شوم و بار می‌کشم
 ج) آینه پاک کرده‌ام از زنگ قیل و قال / از طوطیان گرانی زنگار می‌کشم
 د) نازی که داشتم به پدر چون عزیز مصر / در غربت این زمان ز خریداری می‌کشم
 ه) از بس به احتیاط قدم می‌نهم به خاک / دست نوازشی به سر خار می‌کشم

- ۱ ه - ب - د - الف
- ۲ د - ه - الف - ج
- ۳ ج - د - ب - ه
- ۴ الف - ه - ب - ج

سوالات گردآوری شده-سری (۲)-سال تحصیلی ۹۸-۹۹

در کدام گزینه جمله‌های مختوم به فعل‌های مسجّع «تلمیح» دارند؟

- ۱) صحیفهٔ حال از فروغ ایشان جمال گیرد و بضاعت افضال به حسن ترتیب ایشان کمال پذیرد و حامل و باعث این فقیر شد بر ترتیب این کتاب و تبویت این ابواب.
- ۲) فتنهٔ هاروت و ماروت یکی از افسانه‌های ایشان است و حادثهٔ داود و جالوت یکی از نشانه‌های ایشان.
- ۳) یعقوب در این واقعه دست از عشق یوسف فروداشت و یوسف در این حادثه زلیخا را بگذاشت و مجنون بر سر این کوی نام لیلی فراموش کرد.
- ۴) بر پی قوم لوط رفتن و گل سنت به خار بدعت نهفتن نه سنت دین‌داران و نه عادت هوشیاران است.

-دوازدهم-سال تحصیلی ۹۸-۹۹

در کدام بیت آرایهٔ «تلمیح» به کار رفته است؟

- ۱) خود کار من گذشت ز هر آرزو و آز / ازکان و از مکان پی ارکانم آرزوست
- ۲) پدرت گوهر خود را به زر و سیم فروخت / پدر عشق بسوزد که درآمد پدرم
- ۳) پدرم روضهٔ رضوان به دو گندم بفروخت / من چرا ملک جهان را به جوی نفروشم
- ۴) می‌شکفتم ز طرب زان که چو گل بر لب جوی / بر سرم سایهٔ آن سرو سهی بالا بود

سوالات گردآوری شده-سال تحصیلی ۹۸-۹۹

به ترتیب در کدام دو بیت آرایهٔ «تشبیه» و در کدام دو بیت آرایهٔ «تلمیح» به کار رفته است؟
 الف) یوسف مصر وجودیم از عزیزهای و لیک / هر که با ما خواجگی از سر گذارد، بنده‌ایم
 ب) دور گشتن از سبک روحان بود بر دل گران / می‌شود سنگین چو عیسی گردد از مریم جدا
 ج) نان جو خور، در بهشت جاودان پاینده باش / کز بهشت از خوردن گندم شده است آدم جدا
 ه) طالب لعل توام کان که به ظلمات افتاد / طلب چشمهٔ حیوان نکند، چون نکند؟

- ۱) الف - ب / ج - د ۲) الف - ه / ب - ج ۳) الف - ب / ج - ه ۴) ج - ه / ب - د

سوالات گردآوری شده-سال تحصیلی ۹۸-۹۹

آرایه‌های «تلمیح، جناس همسان، مراعات‌نظیر» در کدام گزینه وجود دارد؟

- ۱) مقیم طور محبت ز شوق باز نداند / شعاع آتش مهر از فروغ نور تجلی
- ۲) چه شیرین گفت خسرو این عبارت / که نبود وصل شیرین بی‌مرارت
- ۳) چه مبارک سحری بودو چه فرخنده شبی / آن شب قدر که این تازه براتم دادند
- ۴) ز بوی پیرهنت زنده می‌شود دل مرده / چه حکمت است در این بوی پیرهنت که تو داری

سوالات گردآوری شده-سال تحصیلی ۹۸-۹۹

اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «کنایه - تلمیح - تضاد - تشبیه بلیغ اضافی - استعاره‌ی مکنیه» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

الف) دیده‌ی ما سیرچشمان، شأن دنیا بکشند / هم‌چو جوهر، نقش را آینه‌ی ما بشکنند
 ب) بر سفال جسم، لرزیدن ندارد حاصلی / این سبو امروز اگر نشکست، فردا بشکند
 ج) از حباب ما گره در کار بحر افتاده است / می‌کشد دریا نفس هرگاه ما را بشکند!
 د) همّت مردانه می‌خواهد، گذشتن از جهان / یوسفی باید که بازار زلیخا بشکند
 ه) هر سر خاری کلید قفل چندین آبله است / وای بر آن کس که خاری بی‌محابا بشکند

- ۱) ب - ه - د - ج - الف ۲) الف - د - ه - ب - ج ۳) ج - ه - ب - د - الف ۴) ه - د - ج - الف - ب

سوالات گردآوری شده-سری (۲)-سال تحصیلی ۹۸-۹۹

آرایه‌ی تناسب در کدام بیت براساس تلمیح شکل گرفته است؟

- ۱ دست من گیر که بیچارگی از حد بگذشت / سر من دار که در پای تو ریزم جان را
 ۲ و گر از راز او رمزی بگویم / ز غیرت بر سر دارم فرستد
 ۳ گر پشت پا به عالم صورت نمی‌زنی / تا حشر در شکنجه‌ی این کفش تنگ باش
 ۴ ز رهم میفکن ای شیخ به دانه‌های تسبیح / که چو مرغ زیرک افتد، نفتد به هیچ دامی

-دوازدهم-سال تحصیلی ۹۹-۰۰

در این دو بیت از «عبید زاکانی» کدام آرایه‌ی ادبی وجود ندارد؟

«شور مستانه در جهان انداز / می‌سرا هر دمی سنایی‌وار
 بعد از این دست ما و دامن دوست / پس از این گوش ما و حلقه‌ی یار»

- ۱ تضمین ۲ کنایه ۳ جناس ۴ تلمیح

-دوازدهم-سال تحصیلی ۹۹-۰۰

کدام ابیات، دربردارنده‌ی مفهوم «انتظار» است؟

الف) ما به غم خو کرده‌ایم ای دوست ما را غم فرست / تحفه‌ای کز غم فرستی نزد ما هر دم فرست
 ب) ای صبح شب‌نشینان جانم به طاقت آمد / از بس که دیر ماندی چون شام روزه‌داران
 ج) یک عمر دور و تنها، تنها به جرم این‌که / او سرسپرده می‌خواست من دل‌سپرده بودم
 د) شب چو دربستم و مست از می نابش کردم / ماه اگر حلقه به در کوفت جوابش کردم
 ه) همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی / به پیام آشنایی بنوازد آشنا را

- ۱ الف - ج ۲ الف - ه ۳ ب - د ۴ ب - ه

سراسری-انسانی-۱۴۰۰

اگر ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «مراعات نظیر - تشخیص - تکرار - تشبیه» مرتب کنیم، گزینه‌ی درست کدام است؟

الف) آزاده‌ام، مرا سر و برگ لباس نیست / از مغز خود گرانی دستار می‌کشم
 ب) صائب به هیچ دل نبود دیدنم گران / بار کسی نمی‌شوم و بار می‌کشم
 ج) آیینه پاک کرده‌ام از زنگ قیل و قال / از طوطیان گرانی زنگار می‌کشم
 د) نازی که داشتم به پدر چون عزیز مصر / در غربت این زمان ز خریدار می‌کشم
 ه) از بس به احتیاط قدم می‌نهم به خاک / دست نوازشی به سر خار می‌کشم

- ۱ ه - ب - د - الف ۲ د - ه - الف - ج ۳ ج - د - ب - ه ۴ الف - ه - ب - ج

سوالات گردآوری شده-سری (۲)-سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

آرایه‌های مقابل همی ابیات تماماً درست است؛ به‌جز:

- ۱ هر کجا قصه‌ی آن طره و کاکل گذرد / موج آشفستگی از دامن سنبل گذرد (تناسب، تشبیه)
 ۲ واصل ز حرف چون و چرا بسته است لب / چون ره تمام گشت جرس بی‌زبان شود (مجاز، کنایه)
 ۳ باغ از بنفشه رخسار یوسف است / گردیده از تپانچه‌ی اخوان کبودرنگ (تلمیح، تشبیه)
 ۴ صائب اگر چه پای گریزم شکسته است / اما خوشم که دست دعا را نبسته‌اند (مراعات نظیر)

سوالات گردآوری شده-سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

آرایه‌های «تشبیه، استعاره، تلمیح، تضمین و کنایه» به ترتیب در کدام ابیات وجود دارند؟
 الف) از بس تنم از فرقت می در رمضان کاست / انگشت‌نماتر ز هلال شب عید است
 ب) سر پیوند تو تنها نه دل حافظ راست / کیست آن کش سر پیوند تو در خاطر نیست
 ج) روی جهان‌فروز و دهان تو هر که دید / گفت اتصال زهره و خورشید انور است
 د) با سلیمان پای در دریا بنه / تا چو داوود آب سازد صد زره
 ه) خبر ز تلخی آب بقا کسی دارد / که هم‌چو خضر گرفتار عمر جاوید است

- ۱ الف، هـ، د، ب، ج ۲ ج، د، هـ، ب، الف ۳ الف، هـ، د، ج، ب ۴ ج، الف، هـ، د، ب

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

در کدام ابیات هم‌نشینی واژه‌ی «خشت» با سایر کلمات منجر به آرایه‌ی مراعات‌نظیر شده است؟
 الف) بنالید و گفت اسب را زین کنید / از این پس مرا خشت بالین کنید
 ب) به وفای تو که گر خشت زنند از گل من / هم‌چنان در دل من مهر و وفای تو بود
 ج) تیغ او را با قضا و تیر او را با قدر / دست او را با سپهر و خشت او را با شهاب
 د) نیک‌خواهانم نصیحت می‌کنند / خشت بر دریا زدن بی‌حاصل است
 ه) بدار ای فرومایه زین خشت دست / که جیحون نشاید به یک خشت بست

- ۱ الف، ب ۲ ب، ج ۳ ج، د ۴ د، هـ

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

کدام بیت تلمیحی به داستان پیامبران دارد؟

- ۱ کار سوزن می‌کند با سینه‌ی صد چاک من / رشته‌ی مریم اگر صرف رفویم می‌کنند
 ۲ رشته‌ی ما آدم و نوح است و هود / رشته‌ی ما نسل ابراهیم بود
 ۳ عرصه‌ی گیتی مجال همت او نیست / روز قیامت نگر جمال محمد
 ۴ صفت یوسف نادیده بیان می‌کردند / با میان آمد و بی‌نام و نشان گردیدیم

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

آرایه‌های مشترک ابیات زیر کدام‌اند؟

«شهریارا به‌جز این شاهد عشق شیراز / نیست در شهر نگاری که دل از ما ببرد
 اشاره‌ی غزل خواجه با غزاله‌ی توست / صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را»

- ۱ تلمیح، جناس ۲ تضمین، استعاره ۳ تکرار، کنایه ۴ واج‌آرایی، تشبیه

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

ترتیب قرار گرفتن ابیات از نظر داشتن آرایه‌های «تلمیح، تشبیه، سجع، واج‌آرایی، واژه‌آرایی» در کدام گزینه درست است؟

الف) هزاران شاهد مه رو، گرفته هر یکی شمعی / تماشا را همی‌گشتند بر این فیروزه‌گون طارم
 ب) به ماه مصر ز یک پیرهن مضایقه کرد / چه چشم داشت دگر از وطن بود ما را؟
 ج) چنان به فکر تو در خویشتن فرو رفتیم / که خشک شد چو سبو دست زیر سر ما را
 د) چشم گشا و رو نگر جرم بیار و خو نگر / خوی چو آب جو نگر جمله طراوات و صفا
 ه) خیال روی کسی در سر است هر کس را / مرا خیال کسی کز خیال بیرون است

- ۱ ب - هـ - الف - د - ج ۲ د - الف - ج - ب - هـ
 ۳ ب - الف - د - ج - هـ ۴ الف - د - ج - هـ - ب

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

آرایه یا آرایه‌های مقابل کدام ابیات نادریست ذکر شده است؟

- الف) عیش اگر هم رو دهد، بی‌تلخی اندوه نیست / هم‌چو نوروزی که واقع در محرم می‌شود (تلمیح - تشبیه)
 ب) شعاع آفتابم من، اگر در خانه‌ها گردم / عقیق و زر و یاقوتم، ولادت ز آب و طین دارم (تشبیه - مراعات‌نظیر)
 ج) ذره ناچیز ما بر گردن همت گرفت / بار سنگین امانت را که گردون برنتافت (تشخیص - تلمیح)
 د) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی (تضاد - تضمین)

- ۱ - د - الف ۲ - ج - ب ۳ - الف - ج ۴ - ب - د

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

به‌ترتیب آرایه‌های «ترصیع، واژه‌آرایی، موازنه، تلمیح، کنایه» در کدام گزینه آمده است؟

- الف) هم عقل دویده در رکابت / هم شرع خزیده در پناهت
 ب) بساط پرتو خورشید و مه برچیده خواهد شد / به این دستور اگر حسن تو بی‌اندازه می‌گردد
 ج) ای منور به تو نجوم جلال / وی مقّرر به تو رسوم کمال
 د) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست / لیک کس را دید جان دستور نیست
 ه) تیشه‌ای در کار هستی می‌کنم چون کوهکن / چند دارم در پس کوه، آفتاب عشق را

- ۱ - ج، ب، د، الف، ه ۲ - الف، د، ه، ج، ب ۳ - الف، ه، ج، ب، د ۴ - ج، د، الف، ه، ب

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

آرایه نسبت داده شده به کدام بیت نادریست است؟

- ۱) بود و نبود آنچه بلند است و پست / باشد و این نیز نباشد که هست (تلمیح، واج‌آرایی)
 ۲) شحنه غوغای هراسندگان / چشمه تدبیر شناسندگان (موازنه، استعاره)
 ۳) رسته خاک در او دانه‌ای است / کز گل باغش ارم افسانه‌ای است (مراعات‌نظیر، تلمیح)
 ۴) غنچه کمر بسته که ما بنده‌ایم / گل همه تن جان که به تو زنده‌ایم (تشخیص، جناس)

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

کدام گزینه ابیات زیر را به‌ترتیب داشتن آرایه‌های «تلمیح، کنایه، پارادوکس و استعاره» مرتب می‌کند؟

- الف) سرو ار بیابد از در او نام بندگی / آزاد گردد از چمن و طرف جویبار
 ب) آیینی سینه زنگ غم خورد / آن صیقل غم‌زدای جان کو؟
 ج) دل رفت و عنان طاقب از دست / سیل آمد و ره نمی‌توان بست
 د) چو دست صالح عشقت عمل کند در دل / ز پای ناقه‌ی طبعم عقال بگشاید (عقال: ریسمان)

- ۱ - د، ج، الف، ب ۲ - د، الف، ب، ج ۳ - ب، د، الف، ج ۴ - د، ب، ج، الف

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

آرایه‌ی نسبت داده شده به کدام بیت نادریست است؟

- ۱) بود و نبود آنچه بلند است و پست / باشد و این نیز نباشد که هست (تلمیح، واج‌آرایی)
 ۲) شحنه غوغای هراسندگان / چشمه‌ی تدبیر شناسندگان (موازنه، استعاره)
 ۳) رسته‌ی خاک در او دانه‌ای است / کز گل باغش ارم افسانه‌ای است (مراعات‌نظیر، تلمیح)
 ۴) غنچه کمر بسته که ما بنده‌ایم / گل همه تن جان که به تو زنده‌ایم (تشخیص، جناس)

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

در چند بیت، آرایه‌ی «تلمیح» به کار رفته است؟

الف) هر خسی قیمت نداند ناله‌ی شبخیز را / خسروی باید که داند قدر این شب‌دیز را
ب) گویند مه شکافت تو دانی که آن چه بود؟ / گردون ترنج و دست ببرید از آن لقا
ج) مگیر از دهن خلق، حرف را زنهار / به آسیا چو شدی، پاس دار نوبت را
د) تا در اقلیم قناعت سایه‌ی دیوار هست / اجتناب از سایه‌ی بال هما خواهیم کرد
ه) نه من از پرده‌ی تقوا به درافتادم و بس / پدرم نیز بهشت ابد از دست، بهشت

۴ ۲

۳ ۳

۲ ۴

۵ ۱

سوالات گردآوری شده-سری (۲)-سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

کدام گزینه دارای آرایه‌ی «تضمین» و فاقد نظم ناهمسان است؟

- ۱) از التهاب و این همه تکرار خسته‌ام / از دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست
- ۲) صنم در نامه می‌کرد این غزل، درج / به تضمین در غزل کرد این غزل خرج
- ۳) دست من و دامانت دامن مکش از دستم / تا عهد تو در بستم عهد همه بشکستم
- ۴) صائب جواب آن غزل است این که گفته‌اند / مصحف سفید گشت، نشان قیامت است

سوالات گردآوری شده-سری (۲)-سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

در کدام گزینه آرایه‌ی «تلمیح» وجود دارد و بر وزن همسان سروده شده است؟

- ۱) دو دست عشق مثال دو دست داوود است / که هم‌چو موم همی گردد از کفش آهن
- ۲) بر تن از دار فنا بی‌جگران می‌لرزند / ما از این پنبه چو حلاج رسن ساخته‌ایم
- ۳) عشاق را به راهنما احتیاج نیست / چون کوهکن به تیشه‌ی خود راه سر کنند
- ۴) هر خدنگی که غمزه‌اش بگشود / نسبتش دل به تیر آرش کرد

سوالات گردآوری شده-سری (۲)-سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

کدام گزینه «فاقد تلمیح و دارای تشبیه و مراعات‌نظیر» است؟

- ۱) تو در نماز عشق چه خواندی / که سال‌هاست / بالای دار رفتی و این شحنه‌های پیر / از مردهات هنوز / پرهیز می‌کنند.
- ۲) ما در صف گدایان / خرمن خرمن گرسنگی و فقر / از مزرع کرامت این عیسی صلیب ندیده / یا داس هر هلال درویدیم.
- ۳) پای در زنجیر چون کاووس و یارانش / در طلسم جاودان از چارسو اینک اسیرانیم / تهمتن با رخس پنداری به چاه ژرف افتاده.
- ۴) این تیک و تاک ساعت مچ‌بند زیر سر / یا این صدای چشمه‌ی جوشان عمر توست / کاین گونه قطره قطره به مرداب می‌چکد؟

سوالات گردآوری شده-سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

در همه‌ی گزینه‌های زیر استعاره، تلمیح و تشبیه به کار رفته است؛ به‌جز:

- ۱) تیغ می‌گردد الف بر سینه‌ی شهباز من / گاهگاهی کز نشیمن یاد می‌آید مرا
- ۲) می‌شود چشمم ز حسرت چون ید بیضا سفید / چون ز طور و نخل ایمن یاد می‌آید مرا
- ۳) ای دل، حذر از بادیه‌ی عشق که چون باد / سرگشته در آن ناحیه، صد بادیه‌گرد است
- ۴) ای هدهد صبا به سبا می‌فرستمت / بنگر که از کجا به کجا می‌فرستمت

دوازدهم-سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

- ۱ طریق عشق جانان، جامی اول می‌نمود آسان / چه دانستم که آخر این همه دشوار پیش آید
- ۲ جواب آن غزل است این که خواجه حافظ گفت / مرا به می‌کده بر در خم شراب انداز
- ۳ ای که گویی فیض دارد سرزمین مصر و شام / هرچه می‌گویی تو از فیض سحرگاهی بگو
- ۴ گوشم شنید قصه‌ی مجنون عامری / چشمم بدید قصه‌ی خون ز آن عجیب‌تر

آزمونهای گزینه ۲ - دوازدهم - سال تحصیلی ۹۸-۹۷

همه آرایه‌های مقابل ابیات به‌استثنای گزینه صحیح می‌باشند.

- ۱ تا بتند عنکبوت بر در هر غار / پرده عصمت که پود و تار ندارد (تشبیه - تلمیح)
- ۲ روی بنمای و میندار که من چون سعدی / دوست دارم که پیوشی رخ همچون قمرت (تضمین - تشبیه)
- ۳ تو از هر در که بازآیی بدین خوبی و زیبایی / دری باشد که از رحمت به‌سوی خلق بگشایی (تضمین - تشبیه)
- ۴ گر بپرانیم تیر آن نه ز ماست / ما کمان و تیراندازش خداست (تلمیح - مراعات نظیر)

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۹۸-۹۷

از میان ابیات زیر در چند بیت آرایه تضمین دیده می‌شود؟

- الف) به بانگ چنگ چو حافظ همیشه گوی «نور» / که من نسیم حیات از پیاله می‌جویم
ب) جز آن نگویم شاها که رودکی گوید / خدای چشم بد از ملک تو بگرداناد
پ) می‌برد مصرع حافظ دلم از دست «حزین» / تکیه بر عهد گل و باد صبا نتوان کرد
ت) روح حافظ بود از کلک تو خشنود «حزین» / از تو این تازه غزل ورد زبان ما را بس
ث) کمال حافظ شیراز را ز «صائب» پرس / که قدر گوهر شهوار جوهری داند

۴ ۴

۳ ۳

۲ ۲

۱ ۱

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۹۸-۹۷

بیت‌های زیر به‌ترتیب داشتن آرایه‌های «تلمیح، تضمین، مراعات نظیر و تشبیه» در کدام گزینه به درستی مرتب شده‌اند؟

- الف) از سگ چوپان ره و رسم امانت یاد گیر / پیرو احرار اندر جامه اشراش باش
ب) فلک خمیده نگاهش به من که با تن چون دوک / چگونه بار امانت نشانده اند به دوشم
پ) چو سعدی سیف فرغانی مدام از شوق می‌گوید / نه چندان آرزومندم که وصفش در بیان آید
ت) گه چو عود از آتش هجر عزیزان سوختند / که چو نی با شکر لب‌های جانان ساختند

۲ پ - ب - الف - ت

۱ ب - پ - ت - الف

۴ الف - پ - ب - ت

۳ ال ف - ب - پ - ت

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۹۸-۹۷

آرایه‌های بیت زیر کدام است؟

«یک جهان جان در بهای بوسه می‌خواهد لبش / گوهر ارزنده‌اش را سخت ارزان می‌دهد»

۲ جناس - تشخیص - اشتقاق

۱ تضاد - اشتقاق - مراعات نظیر

۴ مراعات نظیر - تلمیح - جناس

۳ مجاز - پارادوکس - تشخیص

دوازدهم - سال تحصیلی ۹۸-۹۷

آرایه‌های «تشبیه - تلمیح - مجاز - جناس» به ترتیب در کدام ابیات به کار رفته است؟
 الف) کاش آن سرو روان سوی تماشا آمدی / تا به جوی دیده‌ام آب روان تازه است
 ب) ساقی آن باده که از لعل تو در ساغر ریخت / آتشی بود که در خانه میخواران زد
 ج) مرغ هوا گرفته‌ام از سر سدره رفته‌ام / تا به کدام شاخه‌ای باز شود نشیمنم
 د) جهانی سر خوش از افسانه اوست / چه افسونی درین افسانه دارد

- ۱ الف - ج - د - ب ۲ ب - ج - د - الف ۳ ب - ج - الف - د ۴ ج - ب - الف - د

-دوازدهم-سال تحصیلی ۹۷-۹۸

کدام گزینه علاوه بر دارا بودن آرایه «تضمین»، با بیت «رنجور عشق به نشود جز به بوی یار / ور رفتنی‌ست جان ندهد جز به نام دوست» هموزن است؟

- ۱ صائب سواد شهر مرا خون مرده کرد / بین دل رمیده را به بیابان که می‌برد؟
 ۲ جواب آن غزل حافظ است این صائب / که جان زنده‌دلان سوخت در بیابانش
 ۳ این آن غزل قانی‌ست صائب که همی‌گوید / در هر شکن زلفی صد زلف شکن داری
 ۴ این آن غزل که حافظ شیراز گفته است / زان بحر قطره‌ای به من خاکسار بخش

سوالات گردآوری شده-سری (۲)-سال تحصیلی ۹۸-۹۹

کدام گزینه درباره‌ی شعر زیر درست است؟
 «دولت عشق تو آمد عالم جان تازه کرد / عقل کافر بود رخ دید ایمان تازه کرد
 تا ز عهد حسن تو آواره شد در شرق و غرب / آسمان با عشق‌بازی عهد و پیمان تازه کرد
 نور تو صحرا گرفت و اشک من دریا نمود / موسی، آتش باز دید و نوح، طوفان تازه کرد»

- ۱ کاربرد تشخیص، تلمیح و تشبیه ۲ کاربرد واژه‌ی مرکب در بیت نخست
 ۳ استفاده از قالب قطعه ۴ تأکید بیت دوم بر اثرگذاری عشق بر عاشق

سوالات گردآوری شده-سال تحصیلی ۹۸-۹۹

همه‌ی گزینه‌ها دارای آرایه «تضمین» اند و بر وزن‌هایی با پایه‌های آوایی ناهمسان سروده شده‌اند، به‌جز:

- ۱ این جواب آن غزل صائب که می‌گوید وحید / بود با یوسف دل یعقوب فارغ‌بال رفت
 ۲ این آن غزل مرشد روم است که گفته است / ای قوم به حج رفته کجایید کجایید
 ۳ این آن غزل که حضرت عطار گفته است / از آتش سماع دلی بی‌قرار کو؟
 ۴ جواب آن غزل است این که اوحدی فرمود / مراد دشمن و تشویش دوستان چه دهی؟

سوالات گردآوری شده-سری (۲)-سال تحصیلی ۹۸-۹۹

مفهوم همه‌ی ابیات یکسان است، به‌جز:

- ۱ در خرمن صد زاهد عاقل زند آتش / این داغ که ما بر دل دیوانه نهادیم
 ۲ مجنون که به دیوانه‌گری شهره شهر است / در دشت جنون هم‌سفر عاقل ما بود
 ۳ با عقل گشتم هم‌سفر یک کوچه راه از بی‌کسی / شد ریشه ریشه دامنم از خار استدلال‌ها
 ۴ حریم عشق را درگه بسی بالاتر از عقل است / کسی آن آستان بوسد که جان در آستین دارد

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

آرایه‌های «واژه‌آرایی - تلمیح - استعاره - واج‌آرایی» به ترتیب، در کدام ابیات یافت می‌شود؟
 الف) گردبادی را که می‌بینی در این دامان دشت / روح مجنون است می‌آید به استقبال ما
 ب) به دامان قیامت پاک نتوان کرد خون من / همین جا پاک کن ای سنگدل با خود حسابم را
 ج) غربت مپسندید که افتید به زندان / بیرون ز وطن پا مگذارید که چاه است
 د) نظر برداشت شبنم در هوای آفتاب از گل / به امید که من از عارض او چشم بردارم؟

- ۱) ب - ج - د - الف ۲) الف - ج - ب - د ۳) د - الف - ب - ج ۴) ج - الف - ب - د

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

در کدام گزینه آرایه‌ی «تضمین» در بیتی به کار رفته است که وزن آن از رکن‌هایی ناهمگون و غیرتکراری ساخته شده است؟

- ۱) زان رسولی کش حقایق داد دست / کاد فقر آن یکن کفر آمده است
 ۲) تن چو سایه بر زمین و جان پاک عاشقان / در بهشت عشق تجربی تحتها الانهار مست
 ۳) صائب جواب آن غزل است این که گفته‌اند / مصحف سفید گشت، نشان قیامت است
 ۴) نفس خیرالمرسلین است و ولیّ کردگار / لافتی الاّ علی لا سیف الاّ ذوالفقار

سوالات گردآوری شده - سری (۲) - سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

- ۱ گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. بیت تلمیح دارد به در چاه افتادن رستم (پور داستان) توسط برادر ناتنی خود شغاد.
- ۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اغراق در حوزه آرایه‌های معنوی جای می‌گیرد.
- ۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ترصیع در حوزه بدیع لفظی بررسی می‌شود.
- ۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. صورت صحیح گزینه‌ی ۳: مراعات‌النظیر آوردن واژه‌هایی است که در سخن با یکدیگر ارتباط معنایی داشته باشند.
- ۵ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
گزینه‌ی ۱: واژه‌ی کوه‌کن با فرهاد و شیرین تناسب دارد.
گزینه‌ی ۲: کلمات ابر، باد، مه، خورشید و فلک با هم مراعات‌نظیر دارند.
گزینه‌ی ۳: کلمات سر، دل، دیده مراعات‌نظیر دارند.
گزینه‌ی ۴: تلمیح
- ۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ آرایه تضمین دارند جز گزینه ۴ که تلمیح دارد به آیه اولئک کالانعام بل هم اضل. در گزینه ۳ حافظ مصراع دوم را عیناً از سعدی نقل قول کرده است.
- ۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:
گزینه‌ی ۱: کلمات مزرع، داس، درو و کشته مراعات‌نظیر دارند.
گزینه‌ی ۲: تلمیح دارد به سرد شدن آتش بر ابراهیم خلیل و غرق شدن فرعونیان در نیل.
گزینه‌ی ۳: تلمیح دارد به آیه «کم ترکوا من جنات و عیون و زروع و مقام کریم»
گزینه‌ی ۴: مصراع دوم از رودکی تضمین شده است.
- ۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. سایر گزینه‌ها تلمیح دارد.
- ۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
- ۱۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. صورت صحیح گزینه‌ی ۲: اجزایی از یک کل معنایی است.
- ۱۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. صورت صحیح گزینه‌ی ۲: دریافت معنی و زیبایی تلمیح بستگی به آگاهی و آشنایی شنونده با اصل داستان، حدیث، شعر و آیه دارد.
- ۱۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
- ۱۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
- ۱۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
- ۱۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
- ۱۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کلمات گل، برگ، بلبل و قمری مراعات نظیر دارند و هم‌چنین این بیت تلمیح به آیهی «یسبح الله ما فی السماوات و ما فی الارض» دارد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کلمات شیدا و زنجیر با هم تناسب دارند و تلمیح به باوری عامیانه دارد که دیوانگان را با زنجیر می‌بستند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: تلمیح دارد به ماجرای از بهشت بیرون آمدن آدم به سبب خوردن گندم. بین کلمات جو و گندم و روضه (باغ) تناسب وجود دارد.

گزینه‌ی ۲: کلمات گل، برگ، بلبل و قمری مراعات نظیر دارند و هم‌چنین این بیت تلمیح به آیه «یسبح الله ما فی السماوات و ما فی الارض» دارد.

گزینه‌ی ۳: کلمات شیدا و زنجیر با هم تناسب دارند و تلمیح به باوری عامیانه دارد که دیوانگان را با زنجیر می‌بستند.
گزینه‌ی ۴: تلمیح دارد به داستان سیاوش و مرگ ناجوانمردانه او به دست افراسیاب

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فقط در گزینه‌ی ۲ نام شاعر بیت تضمین شده آمده است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

بید مجنون نام درختی است و ارتباطی با داستان لیلی و مجنون ندارد.

گزینه‌ی ۲: اشاره به داستان در آتش افکندن حضرت ابراهیم خلیل الله (ع) دارد.

گزینه‌ی ۳: اشاره به داستان فرهاد کوهکن و جان دادن او در راه عشق دارد.

گزینه‌ی ۴: اشاره به داستان حضرت آدم (ع) و میوه‌ی ممنوعه دارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

مورد «ب»: اشاره به داستان حضرت یوسف (ع) و بوی پیراهن او

مورد «ج»: تلمیح به قضیه‌ی شق القمر پیامبر (ص)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در مصراع دوم حدیث «الصبر مفتاح الفرج» تضمین شده است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: مشتری و زهره از اصطلاحات نجومی است و مغنی و رامشگری با زهره که خنیاگر فلک است تناسب دارند.

گزینه‌ی ۲: دوات، کلک، کاغذ و توقیع (امضاء) مراعات نظیر دارند.

گزینه‌ی ۴: «تیغ و سپر» و «فلک و کاهکشان» مراعات نظیر دارند.

اشاره به داستان حضرت یوسف و در چاه افتادن او دارد. و بین واژه‌های دل و پا و زنخدان نیز مراعات نظیر وجود دارد. /
چاه زنخدان: تشبیه
۱- عنان: (مراعات نظیر) بین (عنان - فتراک) و (شمشیر و بر) / تشبیه سر به سپر
۲- فردا: (تلمیح) قیامت
۳- ای عروس: (مراعات نظیر) عروس - داماد - حجله - حسن / تشبیه: حجله حسن

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. حاصل پژوهش‌های علامه دهخدا در فرهنگ‌نویسی، کتاب ارزشمند «لغت‌نامه» است که مفضل‌ترین کتاب لغت زبان فارسی محسوب می‌شود.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه (۴) به مثل معروف «جواب الاحمق السکوت» اشاره دارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گفتار معشوق مانند ساز ارغنون است.

در پایم ارغوان ریخت: اشک ریختن کنایه از غصه و ناراحتی
پا - گوش - دیدار (چهره): مراعات نظیر

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اشتقاق: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تضاد: دوزخ \neq بهشت

۲) تشبیه: مخاطب به مار/ دیوار ... زندگی (اضافه‌ی تشبیه‌ی)

۳) تلمیح: اشاره به داستان اسکندر و جست‌وجوی او برای یافتن آب زندگی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شاعر در گزینه‌ی ۱ تلمیح به داستان حضرت یوسف دارد و در گزینه‌ی ۴ به داستان حضرت خضر و در گزینه‌ی ۲ نیز مربوط به داستان حضرت سلیمان است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. (ص ۳۰ و ۳۱)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بیت جناس، وجود ندارد.

واج‌آرایی: ک، ر / تشخیص: ناله کردن دل / تلمیح به داستان کوه کندن فرهاد برای رسیدن به شیرین.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. به داستان حضرت ابراهیم و فرزندش اسماعیل اشاره دارد. «پیر - پور» و «پاک - خاک» جناس اختلافی دارند. / میان واژه‌ها در دو مصراع پایانی موازنه (و ترصیع) برقرار است.
توجه: این سروده در قالب شعر نو نیمایی است و آنچه در پایان مصراع‌ها آمده قافیه است نه سجع.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بتخانه‌ی گلزار: تشبیه (اضافه‌ی تشبیه‌ی) / اشاره‌ی غیرمستقیم به داستان حضرت ابراهیم و آزر: تلمیح / «فصل، خزان، گلزار»، «ابراهیم، بتخانه»: مراعات‌نظیر (تناسب)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تشبیه: بار حسد / «قل الله ثم ذرهم» قسمتی از آیهی ۹۱ سورهی انعام است و شاعر آنرا تضمین کرده است. تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه‌ی ۱: فاقد تشبیه است. «نصر من الله و فتح قریب» قسمتی از آیهی ۱۳ سورهی صف است و شاعر آنرا تضمین کرده است.

گزینه‌ی ۲: تشبیه‌ها: «کمند بلا»، «کلید نجات»، «تو مانند کلید بلایی» و «تو مانند کلید نجاتی» / مصراع اول عربی است اما بیت فاقد تضمین است.

گزینه‌ی ۳: فاقد تشبیه است / «بسم الله مجراها» قسمتی از آیهی ۴۱ سورهی هود است و شاعر آنرا تضمین کرده است.
گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

الف) نظر، زر، گهر: سجع
ت) واج‌آرایی: تکرار مصوت‌های ا و ی
ب) واژه‌آرایی: تکرار «آرزو»
پ) تلمیح به داستان حضرت یوسف
ث) عارض گندمگون: تشبیه (تشبیه رنگ چهره به گندم)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی (۴) به مثل معروف «جواب الاحمق السکوت» اشاره دارد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. آرایه‌ی تلمیح در سایر ابیات:
گزینه‌ی ۲: اشاره به داستان در آتش افکندن حضرت ابراهیم (ع)
گزینه‌ی ۳: اشاره به داستان حضرت یوسف (ع)
گزینه‌ی ۴: اشاره به اُمی بودن (درس نخوانده بودن) پیامبر اسلام (ص)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مصراع دوم، تضمین سیف فرغانی از این بیت سعدی است:
خوی سعدی است نصیحت چه کند گر نکند / مشک دارد نتواند که کند پنهانش

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی آرایه‌ی تلمیح در ابیات:
الف) اشاره بم معجزه‌ی حضرت مسیح (ع) در زنده کردن مردگان به اذن خداوند
ب) اشاره به ماجرای حضرت خضر (ع) و آب حیات
ج) اشاره به داستان لیلی و مجنون
د) اشاره به سخن معروف «جواب ابلهان خاموشی‌ست»
هـ) اشاره به آیاتی از قرآن کریم که عبارت «اولی الابصار» در آن‌ها وجود دارد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تلمیح به داستان حضرت یعقوب و یوسف (ع) / تضمین به عبارت «الصبر مفتاح الفرج»
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تضمین مصراع «خنده گریند همی سوختگان در بر تو»
۲) تضمین آیه‌ی شریفه‌ی «قل هو الله احد»
۴) تضمین مصراع «بوی جوی مولیان آید همی» از رودکی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) اشاره به داستان حضرت یوسف (ع)
 (۲) اشاره به داستان ربوده شدن انگشتر حضرت سلیمان (ع)
 (۴) اشاره به داستان حضرت موسی (ع) و سامری

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) سمند - کمیت - عنان
 (۳) چوگان - گوی
 (۴) موج - کنار

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) تضمین مصرعی از حافظ (که چرخ این سگه دولت به نام شهریاران زد)
 (۲) تضمین مصرعی از پروین اعتصامی (در سر عقل باید؟ بی‌کلاهی عار نیست؟)
 (۴) تضمین مصرعی از بهار (من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی (۴) به مثل معروف «جواب الاحمق السکوت» اشاره دارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) تضمین مصرعی از «حافظ» (۲) تضمین مصرعی از «قیصر امین‌پور» (۳) تضمین مصرعی از «حافظ»

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. (درس ۳)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

- (۱) تلمیح به داستان تجلی نور الهی به کوه طور و مدهوش شدن حضرت موسی (ع)
 (۲) مصرع دوم از حافظ است که شهریار آن را در بیت خود تضمین کرده است.
 (۳) هیچ تلمیح یا تضمینی ندارد.
 (۴) تلمیح به ماجرای معراج رفتن پیامبر گرامی اسلام (ص) و تجلی نور الهی، به کوه طور.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

- گزینه‌ی ۱: تلمیح دارد به سرد شدن آتش بر ابراهیم خلیل
 گزینه‌ی ۲: تلمیح به این دارد که زنان مصری با دیدن حضرت یوسف دست خود را بریدند.
 گزینه‌ی ۳: مولوی یک آیه از قرآن را تضمین کرده است.
 گزینه‌ی ۴: تلمیح به این دارد که اسکندر به دنبال یافتن آب حیات در ظلمات بود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- گزینه‌ی ۱: تضمین
 گزینه‌ی ۲: تلمیح دارد به آیه اولئک کالانعام بل هم اضل.
 گزینه‌ی ۳: کلمات باغ، باران، باد و برگ مراعات‌نظیر دارند.
 گزینه‌ی ۴: کلمات آتش، شعله، شمع و پروانه مراعات‌نظیر دارند.

گزینه ۱: بین کلمات کوه‌کن، شیرین و فرهاد تناسب هست و به داستان کوه‌کندن فرهاد در عشق شیرین هم تلمیح دارد.

گزینه ۲: تلمیح به داستان لیلی و مجنون دارد.

گزینه ۳: کلمات آتش، شعله، شمع و پروانه مراعات‌نظیر دارند.

گزینه ۴: تلمیح به داستان فرهاد و شیرین دارد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گزینه‌های «الف - ب - ت» دارای آرایه تضمین و گزینه‌های «پ - ث - ج» آرایه‌ی تلمیح دارند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در بیت «ث» مصراع دوم عیناً از سعدی است که حافظ آن را تضمین کرده است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه ۳ تلمیح دارد به رانده شدن آدم (ع) از بهشت.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: تلمیح دارد به آیه ۷۲ سوره احزاب

گزینه ۲: اشاره به گنج قارون که قارون راضی نشد مقداری از ثروت خود را در راه خدا صرف کند و موسی او را نفرین کرد و قارون با تمام گنجش به قعر زمین فرو رفت.

گزینه ۳: مراعات‌نظیر

گزینه ۴: اشاره به داستان فرهاد و شیرین دارد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مصراع دوم، تضمین صائب از غزل حافظ است.

صا	ثب	جَ	وا	بِ	اَلْ	عَ	زَ	لس	تین	دِ	خا	ج	گفت
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	-	U	U	گفت
ای	بی	خَ	بر	بِ	کو	ش	ک	صا	حب	خَ	بر	شَدَ	وی
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
	مفعول		فاعلات					مفاعیل				فاعلن	

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تلمیح: ولادت از آب و طین دارم اشاره دارد به خلقت انسان از آب و خاک / مراعات نظیر:

عقیق، زر، یاقوت

گزینه ۱: خزان - چمن - گل - خار: مراعات نظیر.

گزینه ۳: تلمیح به داستان حلاج / مراعات نظیر ندارد.

گزینه ۴: تیر - دی - اردیبهشت: مراعات نظیر / تلمیح ندارد.

۶۱

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شهر = مجاز از مردم شهر - کار خلق گشادن: کنایه
گزینه ۱) باغ = سرو، صنوبر، شمشاد: مراعات نظیر / تشبیه ندارد.
گزینه ۳) خرامان = روان - روان: جناس همسان / تکرار ندارد / تشبیه به کسی که جان تازه یافته است.
گزینه ۴) جهان = باقی - ساقی: جناس ناهمسان / تلمیح ندارد.

۶۲

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شاعر آیهی (قل هو الله احد) را به طور کامل در شعر خود تضمین کرده است.

۶۳

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
مورد «الف»: تلمیح به داستان حضرت یوسف (ع) و برادرانش دارد.
مورد «د»: مصراع دوم مصراعی از حافظ است که شهریار تضمین کرده است.
مصرع: ای پادشه خوبان داد از غم تنهایی
موارد «ب و ج» نیز آرایه‌ی تلمیح دارند.

۶۴

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این گزینه ارتباط میان کلمات از نوع تضاد است.
گزینه‌ی ۱: کلمات «دوات، قلم و صحیفه» و «زبان و دهن» مراعات نظیر است.
گزینه‌ی ۲: کلمات «ابر و رعدوبرق» و «جزرومد و بحر» مراعات دارند.
گزینه‌ی ۳: «مس و زر» و «کیمیا و اکسیر» مراعات دارند.

۶۵

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
بیت «د»: به آیه‌ی (أمن یجیب المضطر اذا دعاه و یكشف السوء) اشاره دارد. سوره‌ی نمل آیه‌ی ۶۲

۶۶

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
تلمیح به داستان لیلی و مجنون و مصراع دوم تضمین آیه‌ی قرآن (با کمی تغییر به ضرورت وزن) است.

۶۷

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اشاره به داستان به چاه افکندن یوسف (ع) توسط برادرانش دارد و کلمات «آب و چاه» و «نیلی و کبود» مراعات نظیر دارند.

۶۸

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هر دو بیت به قضیه‌ی خوردن گندم یا میوه‌ی ممنوعه توسط حضرت آدم (ع) اشاره دارد.

۶۹

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
گزینه‌ی ۱: به داستان فرهاد و شیرین و لیلی و مجنون اشاره دارد.
گزینه‌ی ۲: تلمیح به حضرت موسی (ع) و رفتن او به کور طور است.
گزینه‌ی ۳: اشاره به طوفان نوح (ع) دارد.
گزینه‌ی ۴: اشاره به داستان مورچه و حضرت سلیمان (ع) دارد.

۷۰

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
الف) تلمیح به داستان حضرت یوسف (ع) / ت) مصراع دوم تضمین از حافظ است. / پ) گوهر و دریا و ساحل مراعات نظیر دارند.

۷۱

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تشبیه‌های به کار رفته در بیت: کمان صبر - تیر غمزه
مراعات نظیر میان کلمات «کمان - زه - تیر و سپر» برقرار است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تشریح سایر گزینه‌ها
گزینه «۱»: تلمیح به حدیث «الدّنيا سجن المؤمن»
گزینه «۲»: تلمیح به نزول قرآن در شب قدر
گزینه «۴»: تلمیح به واقعه سجده نکردن شیطان بر آدم و دشمنی او

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
- در این بیت استعاره وجود دارد نه تشبیه
- شهر مجاز از مردم شهر / جام الست: اشاره به آیه قرآن «أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ» / بیت‌ها موازنه دارد زیرا قرینه‌ها همگی دارای سجع متوازن هستند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وزن هر دو بیت «مفاعن فَعْلَاتن مفاعن فَعْلن» است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در ابیات گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴»، مردن به معنای خاموش شدن است اما در بیت گزینه «۱» به معنای از بین رفتن است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در دوره‌ی مشروطه، تنها اثر قابل توجه در محدوده‌ی تحقیقات ادبی و تاریخی «تاریخ بیداری ایرانیان» تألیف ناظم‌الاسلام کرمانی است که موضوع آن «تاریخ مشروطه» است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مراعات نظیر: بیت «الف»: سر، مغز / لباس، دستار
تشخیص: (بیت «ه»): جان‌بخشی به خار
تکرار: (بیت «ب»): بار
تشبیه: (بیت «ج»): زنگ قیل و قال (اضافه‌ی تشبیهی)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
(۱) اساساً تلمیح ندارد؛ (۲) و (۴) هم هیچ فعل مسجعی ندارند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بیت گزینه «۳» به داستان رانده شدن آدم ابوالبشر (ع) از بهشت اشاره دارد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «مصر وجود» در بیت «الف» اضافه تشبیهی است.
در بیت «ه» لعل استعاره از «لب» به چشمه حیوان تشبیه و از آن هم برتر دانسته شده است.
بیت «ب»: تلمیح به داستان حضرت عیسی
بیت «ج»: تلمیح دارد به رانده شدن حضرت آدم از بهشت
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: بیت «ب» تشبیه ندارد. / بیت «د» تلمیح ندارد.
گزینه «۳»: بیت «ب» فاقد تشبیه است.
گزینه «۴»: بیت «ج» تشبیه ندارد. / بیت «د» تلمیح ندارد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تلمیح به داستان خسرو و شیرین / جناس همسان «شیرین» در مصراع اول به معنای لذت‌بخش و دلنشین و «شیرین» در مصراع دوم نام معشوقه خسرو است / مراعات نظیر: خسرو - شیرین

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی آرایه‌های بیت‌ها:

کنایه (بیت «الف»): سیر چشم بودن: کنایه از حرص و طمع نداشتن / شأن یا نقش چیزی را شکستن: کنایه از بی‌اعتبار کردن آن

تلمیح: (بیت «د»): اشاره به داستان حضرت یوسف (ع)

تضاد (بیت «ه»): کلید \neq قفل

تشبیه بلیغ اضافی (بیت «ب»): سفال جسم (اضافه‌ی تشبیه‌ی)

استعاره‌ی مکنیه (بیت «ج»): جان‌بخشی به بحر و دریا

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه‌ی ۱: «دست، پا، سر» تناسب دارند.

گزینه‌ی ۲: «گفتن راز و رمز» و «بر سر دار رفتن» با هم تناسب دارند زیرا یادآور داستان به دار کشیده شدن «منصور حلاج» هستند، بنابراین در این بیت شبکه‌ی تناسبات براساس تلمیح شکل گرفته است.

گزینه‌ی ۳: «پا و کفش» تناسب دارند.

گزینه‌ی ۴: «دانه، مرغ، دام» تناسب دارند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تلمیحی در بیت دیده نمی‌شود. با توجه به آمدن نام «سنایی» در بیت نخست، می‌توان حدس زد که بیت دوم تضمین عبید زاکانی از یک بیت سنایی غزنوی است. «دست در دامان داشتن» و «حلقه در گوش بودن» کنایه است. «دست - دوست» جناس دارند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در بیت «ب» شاعر در انتظار صبح (می‌تواند استعاره از وصال باشد) است و انتظار طولانی خود را به انتظار روزه‌داران برای اتمام روز و رسیدن وقت افطار تشبیه می‌کند.

در بیت «ه» نیز شاعر تمام شب را منتظر است تا نسیم صبح‌گاهی خبری از معشوق برایش بیاورد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مراعات نظیر: بیت «الف» سر، مغز / لباس، دستار

تشخیص: (بیت «ه»): جان‌بخشی به خار

تکرار: (بیت «ب»): بار

تشبیه: (بیت «ج»): زنگ قیل و قال (اضافه‌ی تشبیه‌ی)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. این گزینه فاقد استعاره است / مراعات‌نظیر: دست و پا

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: مراعات‌نظیر (تناسب): «طره و کاکل» / تشبیه: موج آشفتگی

گزینه‌ی ۲: مجاز: «حرف» مجاز از سخن / کنایه: «لب بستن» و «بی‌زبان شدن» کنایه از سکوت کردن

گزینه‌ی ۳: تشبیه: باغ به سبب روییدن بنفشه‌های فراوان گویی چهره‌ی حضرت یوسف (ع) است که با سیلی برادرانش

کبود رنگ شده است / تلمیح: اشاره به داستان حضرت یوسف (ع)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

ج) شاعر چهره و دهان معشوق را به خورشید و زهره تشبیه کرده است. (تشبیه مضمراً).
 د) در مصراع دوم زره ساختن به آب نسبت داده شده است. (کار انسان را غیرانسان انجام می‌دهد).
 ه) بیت به داستان حضرت خضر (ع) و آب بقا (آب حیات) اشاره کرده است.
 ب) مصراع دوم این بیت، تضمینی از سعدی است (کیست آن کش سر پیوند تو در خاطر نیست / یا نظر در تو ندارد مگرش ناظر نیست).
 الف) «انگشت‌نما» کنایه از «مشهور و شناخته شده» است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. واژه‌ی «خشت» در ابیات الف، ب، د و ه در معنای آجر خام یا نپخته آمده است و در بیت ج این واژه به معنای نیزه‌ی کوچک است.

در بیت ب «خشت» با «گل» تناسب دارد و در بیت ج با واژه‌های «تیغ و تیر» تناسب ایجاد کرده است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی نخست تلمیح به داستان معراج حضرت عیسی (ع) دیده می‌شود ولی در سایر گزینه‌ها صرفاً نام پیامبران ذکر شده و هیچ‌یک از داستان‌های مربوط به ایشان مورد اشاره واقع نشده است.
 توضیح نکته‌ی درسی:

حضرت عیسی (ع) با جبرئیل به آسمان می‌رفت. پس از طی آسمان اول و دوم و سوم، در آسمان چهارم، ندایی به جبرئیل رسید که عیسی (ع) را در همین‌جا باقی گذار، او نمی‌تواند بالاتر از این بیاید. پس از جست‌وجو، سوزنی در یقه‌ی پیراهن او یافتند. از سوی خداوند ندا رسید که پیامبر من، چون به اندازه‌ی سوزنی، تعلق خاطر به دنیا داشت، از صعود بازماند و در همین آسمان چهارم باقی ماند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شهریار در هر دو بیت، مصرعی از حافظ را تضمین کرده است و مصراع‌های دوم از حافظ است.

استعاره‌های بیت نخست: «شاهد عشق شیراز» و «نگار»

استعاره‌های بیت دوم: «غزاله»، خطاب قرار دادن «صبا»، «غزال» و «رعنا»

توضیح نکات درسی: در یافتن تضمین به نشانه‌هایی که به شاعر دیگری اشاره دارد، توجه کنید. در بیت نخست «شاهد عشق شیراز» و در بیت دوم «خواجه» به طور تلویحی به خواجه حافظ شیرازی اشاره دارد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

ب) تلمیح: ماه مصر و پیراهن؛ اشاره به داستان حضرت یوسف (ع)

الف) تشبیه: شاهد مه‌رو، فیروزه‌گون طارم

ج) سجع: «رو، خو، جو» سجع متوازی دارند.

د) واج‌آرایی: تکرار حرف «س» و «ر»

ه) واژه‌آرایی یا تکرار: تکرار «خیال»

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

بیت الف) بیت تلمیح ندارد / تشبیه: هم‌چو نوری

بیت د) بیت تضاد ندارد / مصراع دوم تضمین است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

(ج) ترصیع: کلمات دو مصراع دو به دو سجع متوازی دارند.

(د) واژه‌آرایی یا تکرار: تن (۲ بار) ، جان (۳ بار)

(الف) موازنه: کلمات دو مصراع سجع متوازی دارند؛ به‌جز «عقل و شرع» که سجع متوازن دارند.

(ه) تلمیح: اشاره به تیشه فرهاد کوهکن است در عشق شیرین

(ب) کنایه: بساط خورشید و ماه برچیده شد، کنایه از رونق بازار ماه و خورشید شکست.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیت فقط آرایه تشخیص دارد. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: تلمیح به آیه‌ای از قرآن (هو الاول و الاخر) / واج‌آرایی صامت د و س

گزینه ۲: تقابل سجع‌های متوازن و متوازی، آرایه موازنه را پدید آورده است / ترکیبات هریک از مصراع‌ها استعاره از «خداوند» است.

گزینه ۳: خاک، دانه، گل، باغ: مراعات نظیر / تلمیح به باغ زیبای ارم

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

تلمیح: بیت «د» به ماجرای حضرت صالح و ناقه‌ای که از دل کوه بیرون آمد، اشاره دارد.

کنایه «ج»: عنان از دست رفتن (= از اختیار خارج شدن، زایل شدن)

پارادوکس: «الف»: نام بندگی یافتن و همزمان آزاد گشتن

استعاره «ب»: صیقل به جای معشوق به کار رفته است. (مصرّحه)

تذکر: عنان طاقت در بیت «ج» هم استعاره‌ی مکنیه است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیت فقط آرایه‌ی تشخیص دارد. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: تلمیح به آیه‌ای از قرآن (هو الاول و الاخر) / واج‌آرایی صامت د و س

گزینه ۲: تقابل سجع‌های متوازن و متوازی، آرایه‌ی موازنه را پدید آورده است / ترکیبات هریک از مصراع‌ها استعاره از «خداوند» است.

گزینه ۳: خاک، دانه، گل، باغ: مراعات‌نظیر / تلمیح به باغ زیبای ارم

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی ابیات:

(الف) اشاره به داستان خسرو و شیرین

(ب) اشاره به معجزه‌ی شق‌القمر حضرت محمد (ص) و داستان حضرت یوسف (ع)

(ج) اشاره به ضرب‌المثل «آسیا به نوبت»

(د) اشاره به اعتقاد قدما مبنی بر وجود پرنده‌ای به نام هما و سعادت‌بخشی‌اش

(ه) اشاره به داستان رانده شدن حضرت آدم (ع) از بهشت

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. این بیت بر وزن همسان دو لختی «مفعول مفاعیلن // مفعول مفاعیلن (= مستفعل

مفعولن // مستفعل مفعولن)» سروده شده و در آن مصراع‌ی از سعدی تضمین شده. این غزل را در کتاب فارسی دهم خوانده‌ای.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) وزن: ناهمسان / تضمین: دارد (۲) وزن: همسان / تضمین: — (۴) وزن: ناهمسان / تضمین: دارد

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وزن: فعلاتن فعلاتن فعلن (همسان) / تلمیح: اشاره به داستان مرگ حسین بن منصور حلاج. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) وزن: ناهمسان / تلمیح: اشاره به روایت داوود نبی (ع)

۳) وزن: ناهمسان / تلمیح: اشاره به داستان عشق فرهاد نسبت به شیرین

۴) وزن: ناهمسان / تلمیح: اشاره به داستان آرش

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه ۴، «چشمه‌ی جوشان عمر» تشبیه دارد و میان واژه‌های «چشمه»، «قطره قطره» و «مرداب» مراعات‌نظیر وجود دارد، اما خبری از تلمیح نیست. تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه‌ی ۱: نماز عشق: اضافه‌ی تشبیه‌ی / «دار» و «مرده»: مراعات‌نظیر / تلمیح به «کشته شدن و به دار کشیدن حسین بن منصور حلاج»

گزینه‌ی ۲: مزرع کرامت / داس هلال: اضافه‌ی تشبیه‌ی / «گدایان»، «گرسنگی» و «فقر»: مراعات‌نظیر / عیسی صلیب‌نیده: تلمیح دارد به آیه‌ی ۱۵۷ سوره‌ی نساء که طبق آموزه‌های قرآنی حضرت عیسی (ع) به صلیب کشیده نشده است. (اگر شما با دیدن واژه‌های «عیسی» و «صلیب» این گزینه را دارای تلمیح دانسته‌اید به درستی تشخیص داده‌اید).
گزینه‌ی ۳: چون کاووس و بارانش: تشبیه / «زنجیر» و «اسیر»: مراعات‌نظیر / تلمیح به اسیر شدن «کاووس» در مازندران و کشته شدن «رستم»

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی آرایه‌ها:

۱) «الف شدن» به معنی شرمسار شدن ← «تیغ» استعاره و جان‌بخشی / «سینه شهباز من» تشبیه دارد. بیت تلمیح دارد به جایگاه اصلی انسان یعنی بهشت برین.

۲) چشم استعاره و جان‌بخشی / ید بیضا - طور - ایمن یادآور تلمیح هستند. / تشبیه چشم به ید بیضا

۳) دو تشبیه: بادیه‌ی عشق - صد بادیه گرد چون باد / دو استعاره (جان‌بخشی) دل - باد / بیت فاقد تلمیح است.

۴) تشبیه صبا به هدهد / جان‌بخشی بر صبا / بیت تلمیح دارد به قصه حضرت سلیمان و هدهد و ...

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مصراع دوم از حافظ است (در مصراع اول اشاره کرده است که «خواجه حافظ گفت»). کلمات «میکده، خُم و شراب» مراعات‌نظیر ساخته‌اند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: تشبیه: پرده عصمت / تلمیح به داستان هجرت پیامبر (ص) و تار بستن عنکبوت در ورودی غار

گزینه ۲: مصراع دوم تضمن شعری از سعدی است / تشبیه: چون سعدی

گزینه ۳: تشبیه (تو ← رحمت) / فاقد تضمین

گزینه ۴: مراعات‌نظیر بین پراندن، کمان، تیر و تیرانداز / تلمیح به آیه «و ما رمیت اذ رمیت ولكن الله رمی»

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

الف) مصراع دوم تضمین از حافظ است.

ب) مصراع دوم تضمین از رودکی است.

پ) مصراع دوم تضمین از حافظ است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

الف) تلمیح به داستان سگ اصحاب کهف / پ) مصرع دوم تضمین از سعدی است. / ب) تن و دوش مراعات نظیر دارند. / ت) چو عود، آتش هجر، چو نی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تضمین: آوردن مصراع دوم بیت، از شاعری دیگر.
بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) تضمین: آوردن مصرعی از مولوی به عنوان مصراع دوم
وزن با پایه‌های آوایی ناهمسان: مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن
(۳) تضمین: آوردن مصرعی از عطار به عنوان مصراع دوم
وزن با پایه‌های آوایی ناهمسان: مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلن
(۴) تضمین: آوردن مصرعی از اوحدی به عنوان مصراع دوم
وزن با پایه‌های آوایی ناهمسان: مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعولن

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ب: واژه‌آرایی «پاک»
ج: تلمیح به داستان حضرت یوسف
د: نظر برداشتن شبنم از گل: تشخیص و استعاره
الف: واج‌آرایی «آ»

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. وزن گزینه‌ی (۳): مفعول فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلن
تضمینِ مصراعِ «مصحف سفید گشت، نشان قیامت است»
وزن سایر گزینه‌ها:

- (۱) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (۲) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (۴) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

پاسنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴
۲۱	۱	۲	۳	۴
۲۲	۱	۲	۳	۴
۲۳	۱	۲	۳	۴
۲۴	۱	۲	۳	۴
۲۵	۱	۲	۳	۴
۲۶	۱	۲	۳	۴
۲۷	۱	۲	۳	۴
۲۸	۱	۲	۳	۴
۲۹	۱	۲	۳	۴
۳۰	۱	۲	۳	۴
۳۱	۱	۲	۳	۴
۳۲	۱	۲	۳	۴

۳۳	۱	۲	۳	۴
۳۴	۱	۲	۳	۴
۳۵	۱	۲	۳	۴
۳۶	۱	۲	۳	۴
۳۷	۱	۲	۳	۴
۳۸	۱	۲	۳	۴
۳۹	۱	۲	۳	۴
۴۰	۱	۲	۳	۴
۴۱	۱	۲	۳	۴
۴۲	۱	۲	۳	۴
۴۳	۱	۲	۳	۴
۴۴	۱	۲	۳	۴
۴۵	۱	۲	۳	۴
۴۶	۱	۲	۳	۴
۴۷	۱	۲	۳	۴
۴۸	۱	۲	۳	۴
۴۹	۱	۲	۳	۴
۵۰	۱	۲	۳	۴
۵۱	۱	۲	۳	۴
۵۲	۱	۲	۳	۴
۵۳	۱	۲	۳	۴
۵۴	۱	۲	۳	۴
۵۵	۱	۲	۳	۴
۵۶	۱	۲	۳	۴
۵۷	۱	۲	۳	۴
۵۸	۱	۲	۳	۴
۵۹	۱	۲	۳	۴
۶۰	۱	۲	۳	۴
۶۱	۱	۲	۳	۴
۶۲	۱	۲	۳	۴
۶۳	۱	۲	۳	۴
۶۴	۱	۲	۳	۴

۶۵	۱	۲	۳	۴
۶۶	۱	۲	۳	۴
۶۷	۱	۲	۳	۴
۶۸	۱	۲	۳	۴
۶۹	۱	۲	۳	۴
۷۰	۱	۲	۳	۴
۷۱	۱	۲	۳	۴
۷۲	۱	۲	۳	۴
۷۳	۱	۲	۳	۴
۷۴	۱	۲	۳	۴
۷۵	۱	۲	۳	۴
۷۶	۱	۲	۳	۴
۷۷	۱	۲	۳	۴
۷۸	۱	۲	۳	۴
۷۹	۱	۲	۳	۴
۸۰	۱	۲	۳	۴
۸۱	۱	۲	۳	۴
۸۲	۱	۲	۳	۴
۸۳	۱	۲	۳	۴
۸۴	۱	۲	۳	۴
۸۵	۱	۲	۳	۴
۸۶	۱	۲	۳	۴
۸۷	۱	۲	۳	۴
۸۸	۱	۲	۳	۴
۸۹	۱	۲	۳	۴
۹۰	۱	۲	۳	۴
۹۱	۱	۲	۳	۴
۹۲	۱	۲	۳	۴
۹۳	۱	۲	۳	۴
۹۴	۱	۲	۳	۴
۹۵	۱	۲	۳	۴
۹۶	۱	۲	۳	۴

۹۷	۱	۲	۳	۴
۹۸	۱	۲	۳	۴
۹۹	۱	۲	۳	۴
۱۰۰	۱	۲	۳	۴
۱۰۱	۱	۲	۳	۴
۱۰۲	۱	۲	۳	۴
۱۰۳	۱	۲	۳	۴
۱۰۴	۱	۲	۳	۴
۱۰۵	۱	۲	۳	۴
۱۰۶	۱	۲	۳	۴
۱۰۷	۱	۲	۳	۴
۱۰۸	۱	۲	۳	۴
۱۰۹	۱	۲	۳	۴
۱۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۱۴	۱	۲	۳	۴